

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 537/2014**z dnia 16 kwietnia 2014 r.****w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Biegłym rewidentom i firmom audytorskim powierza się z mocy prawa przeprowadzanie wymaganych ustawowo badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego w celu zwiększenia zaufania społeczeństwa do rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych takich jednostek. Funkcja badania ustawowego związana z interesem publicznym oznacza, że szeroka społeczność osób i instytucji polega na jakości pracy biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Dobra jakość badań sprawozdań finansowych przyczynia się do prawidłowego funkcjonowania rynków, wzmacniając rzetelność i efektywność sprawozdań finansowych. Tym samym biegli rewidenci pełnią szczególnie istotną rolę społeczną.
- (2) Prawodawstwo unijne nakłada wymóg, by sprawozdania finansowe, zarówno roczne, jak i skonsolidowane, sporządzane przez instytucje kredytowe, zakłady ubezpieczeń, emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, instytucje płatnicze, przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), instytucje pieniądza elektronicznego, alternatywne fundusze inwestycyjne, były badane przez co najmniej jedną osobę uprawnioną do przeprowadzania takiego badania zgodnie z prawem unijnym, a mianowicie: art. 1 ust. 1 dyrektywy Rady 86/635/EWG ⁽³⁾, art. 1 ust. 1 dyrektywy Rady 91/674/EWG ⁽⁴⁾, art. 4 ust. 4 dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾, art. 15 ust. 2 dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾, art. 73 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. ⁽⁷⁾, art. 3 ust. 1 dyrektywy Parlamentu

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 61.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 3 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 kwietnia 2014 r.

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych (Dz.U. L 372 z 31.12.1986, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (Dz.U. L 374 z 31.12.1991, s. 7).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniającej dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 38).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

Europejskiego i Rady 2009/110/WE⁽¹⁾, a także art. 22 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE⁽²⁾. Ponadto art. 4 ust. 1 pkt 1) dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾ zawiera również wymóg, aby roczne sprawozdania finansowe firm inwestycyjnych były poddawane badaniu, jeżeli nie ma zastosowania dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽⁴⁾.

- (3) Warunki zatwierdzania osób odpowiedzialnych za przeprowadzanie badania ustawowego oraz minimalne wymogi dotyczące przeprowadzania takiego badania ustawowego określa dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾.
- (4) W dniu 13 października 2010 r. Komisja opublikowała zieloną księgę zatytułowaną „Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu”, która zapoczątkowała szeroko zakrojone konsultacje społeczne w ogólnym kontekście reformy regulacyjnej rynku finansowego na temat roli i zakresu badania sprawozdań finansowych oraz sposobów wzmocnienia funkcji badania sprawozdań finansowych dla zwiększenia stabilności finansowej. Z konsultacji społecznych wynikało, że przepisy dyrektywy 2006/43/WE w zakresie przeprowadzania badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego można udoskonalić. W dniu 13 września 2011 r. Parlament Europejski wydał sprawozdanie z własnej inicjatywy na temat ww. zielonej księgi. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny również przyjął sprawozdanie na temat wspomnianej zielonej księgi w dniu 16 czerwca 2011 r.
- (5) Ważne jest określenie szczegółowych zasad w celu zapewnienia, aby badania ustawowe jednostek interesu publicznego miały odpowiednią jakość i były przeprowadzane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie podlegające surowym wymogom. Wspólne podejście regulacyjne powinno wzmocnić uczciwość, niezależność, obiektywizm, odpowiedzialność, przejrzystość i wiarygodność biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego, przyczyniając się do podnoszenia jakości badań ustawowych w Unii, a tym samym do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, przy osiągnięciu wysokiego poziomu ochrony konsumentów i inwestorów. Opracowanie odrębnego aktu prawnego dla jednostek interesu publicznego powinno także zapewnić spójną harmonizację i jednolite stosowanie przepisów, a tym samym przyczynić się do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Te surowe wymogi powinny mieć zastosowanie do biegłych rewidentów i firm audytorskich tylko w zakresie, w jakim przeprowadzają oni ustawowe badania jednostek interesu publicznego.
- (6) Badania ustawowe spółdzielni i banków oszczędnościowych podlegają w niektórych państwach członkowskich systemowi, który nie zezwala im na swobodny wybór biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Stowarzyszenie biegłych rewidentów, którego dana spółdzielnia lub dany bank oszczędnościowy są członkami, jest zobowiązane na mocy prawa do prowadzenia badań ustawowych. Takie stowarzyszenia biegłych rewidentów działają na zasadzie non-profit, nie realizując celów zarobkowych, co wynika z ich natury prawnej. Ponadto jednostki organizacyjne tych stowarzyszeń nie są powiązane wspólnym interesem gospodarczym, co mogłoby zagrozić ich niezależności. W związku z tym państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia z zakresu niniejszego rozporządzenia spółdzielni w rozumieniu art. 2 pkt 14 dyrektywy 2006/43/WE, banków oszczędnościowych lub podobnych jednostek, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub ich jednostek zależnych lub następców prawnych, pod warunkiem że przestrzegane są zasady niezależności ustanowione w dyrektywie 2006/43/WE.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

- (7) Poziom wynagrodzenia otrzymywanego od jednej badanej jednostki oraz struktura wynagrodzenia mogą zagrozić niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Ważne jest zatem zapewnienie, aby wynagrodzenie za badanie nie było oparte na żadnej formie zdarzenia warunkowego oraz aby, w przypadku gdy wynagrodzenie za badanie od jednego klienta, w tym jego jednostek zależnych, jest znaczące, ustanowiona została szczególna procedura z udziałem komitetu ds. audytu zapewniająca jakość badania. Jeżeli biegły rewident lub firma audytorska stają się nadmiernie zależni od jednego klienta, komitet ds. audytu powinien z odpowiednim uzasadnieniem zdecydować, czy biegły rewident lub firma audytorska mogą nadal prowadzić badania ustawowe. Podejmując taką decyzję, komitet ds. audytu powinien wziąć pod uwagę m.in. zagrożenie niezależności oraz konsekwencje takiej decyzji.
- (8) Świadczenie przez biegłych rewidentów, firmy audytorskie lub członków ich sieci niektórych usług innych niż usługi badania ustawowego (usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych) na rzecz badanych jednostek może zagrozić ich niezależności. Należy zatem zakazać świadczenia niektórych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, takich jak szczególne usługi podatkowe, konsultingowe i doradcze na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej i jednostek kontrolowanych przez nią na terytorium Unii. Usługi, które wiążą się z jakimkolwiek udziałem w zarządzaniu lub procesie decyzyjnym badanej jednostki, mogą obejmować: zarządzanie aktywami obrotowymi, udzielanie informacji finansowych, optymalizację procesów biznesowych, zarządzanie środkami pieniężnymi, ustalanie cen transferowych, zapewnianie efektywności łańcucha dostaw i podobne usługi. Usługi związane z finansowaniem, strukturą kapitałową i alokacją kapitału oraz strategią inwestycyjną badanej jednostki powinny być zakazane, z wyjątkiem świadczenia usług takich jak: usługi due diligence, wystawianie listów poświadczających w związku z prospektami emisyjnymi badanej jednostki, oraz inne usługi atestacyjne (poświadczające).
- (9) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia biegłym rewidentom i firmom audytorskim na świadczenie niektórych usług podatkowych i usług w zakresie wyceny, jeżeli takie usługi nie są istotne lub jeżeli nie wywierają one — łącznie lub osobno — bezpośredniego wpływu na badane sprawozdania finansowe. Usług takich nie należy uznawać za nieistotne, jeżeli obejmują one agresywne planowanie podatkowe. Biegły rewident lub firma audytorska nie powinni w związku z tym świadczyć takich usług na rzecz badanej jednostki. Biegły rewident lub firma audytorska powinni mieć możliwość świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, które nie są zabronione na mocy niniejszego rozporządzenia, jeżeli świadczenie tych usług zostało uprzednio zatwierdzone przez komitet ds. audytu, a biegły rewident lub firma audytorska są przekonani, że świadczenie tych usług nie stwarza zagrożenia dla niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, którego nie można ograniczyć do akceptowalnego poziomu przez zastosowanie zabezpieczeń.
- (10) W celu uniknięcia konfliktów interesów ważne jest, aby przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania ustawowego jednostki interesu publicznego biegły rewident lub firma audytorska ocenili, czy spełnione są wymogi w zakresie niezależności, a w szczególności czy istnieją jakiegokolwiek zagrożenia dla niezależności wynikające ze stosunku z daną jednostką. Biegły rewident lub firma audytorska powinni co roku potwierdzać swoją niezależność komitetowi ds. audytu badanej jednostki i omawiać z tym komitetem wszelkie zagrożenia dla swojej niezależności, jak również zabezpieczenia stosowane dla ograniczenia tych zagrożeń.
- (11) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ reguluje przetwarzanie danych osobowych w państwach członkowskich w kontekście niniejszego rozporządzenia, a takie przetwarzanie powinno podlegać nadzorowi właściwych organów państw członkowskich, w szczególności niezależnych organów publicznych wyznaczonych przez państwa członkowskie. Wszelka wymiana lub przekazywanie informacji przez właściwe organy powinny być dokonywane zgodnie z zasadami przekazywania danych osobowych określonymi przez dyrektywę 95/46/WE.
- (12) Należyta kontrola jakości wykonania zlecenia w ramach każdego zlecenia badania ustawowego powinna sprzyjać wysokiej jakości badania. Biegły rewident lub firma audytorska nie powinni zatem przedstawiać swojego sprawozdania z badania aż do zakończenia kontroli jakości wykonania zlecenia.
- (13) Wyniki badania ustawowego jednostki interesu publicznego należy przedstawiać zainteresowanym stronom w sprawozdaniu z badania. Dla zwiększenia zaufania zainteresowanych stron do sprawozdań finansowych badanej jednostki szczególne ważne jest, aby sprawozdanie z badania było dobrze uzasadnione i solidnie potwierdzone. Oprócz informacji, których przedstawienie wymagane jest zgodnie z art. 28 dyrektywy 2006/43/WE, sprawozdanie z badania powinno zawierać w szczególności dostateczne informacje na temat niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej oraz tego, w jakim zakresie badanie ustawowe uznano za umożliwiający wykrycie nieprawidłowości, w tym oszustwa.

(¹) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.2005, s. 31).

- (14) Wartość badania ustawowego dla badanej jednostki zostałaby szczególnie zwiększona, gdyby poprawiona została komunikacja między biegłym rewidentem lub firmą audytorską, z jednej strony, a komitetem ds. audytu, z drugiej strony. Oprócz regularnego dialogu w trakcie przeprowadzania badania ustawowego ważne jest, aby biegły rewident lub firma audytorska składali komitetowi ds. audytu dodatkowe i bardziej szczegółowe sprawozdanie na temat wyników badania ustawowego. To dodatkowe sprawozdanie powinno zostać przekazane komitetowi ds. audytu nie później niż sprawozdanie z badania. Biegły rewident lub firma audytorska powinni — na wniosek — omówić z komitetem ds. audytu kluczowe kwestie poruszone w dodatkowym sprawozdaniu. Powinno ponadto istnieć możliwość udostępniania takiego dodatkowego sprawozdania właściwym organom odpowiedzialnym za nadzór nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi — na wniosek tych organów — oraz stronom trzecim, gdy jest to przewidziane w prawie krajowym.
- (15) Biegli rewidentzi lub firmy audytorskie już obecnie przedstawiają właściwym organom sprawującym nadzór nad jednostkami interesu publicznego informacje na temat faktów lub decyzji, które mogą stanowić naruszenie przepisów regulujących działalność badanej jednostki lub zakłócenie ciągłości funkcjonowania badanej jednostki. Jednakże zadania nadzorcze byłyby ułatwione, gdyby organy nadzoru nad instytucjami kredytowymi i zakładami ubezpieczeń oraz ich biegli rewidentzi i firmy audytorskie miały obowiązek nawiązania między sobą skutecznego dialogu.
- (16) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1092/2010 ⁽¹⁾ ustanowiona została Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ERRS). Zadaniem ERRS jest monitorowanie wzrostu ryzyka systemowego w Unii. Z uwagi na informacje, do jakich mają dostęp biegli rewidentzi i firmy audytorskie instytucji finansowych o znaczeniu systemowym, doświadczenie tych firm mogłoby pomóc ERRS w jej pracach. Dlatego niniejsze rozporządzenie powinno ułatwić ustanowienie corocznego forum umożliwiającego dialog na ten temat pomiędzy biegłymi rewidentami oraz firmami audytorskimi z jednej strony oraz ERRS z drugiej w podziale na sektory i w oparciu o zasadę anonimowości.
- (17) Dla zwiększenia zaufania do biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego oraz ich odpowiedzialności, ważne jest poszerzenie sprawozdawczości z przejrzystości biegłych rewidentów i firm audytorskich. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie powinni zatem podlegać wymogowi ujawniania informacji finansowych, w szczególności wykazywania swoich całkowitych obrotów w podziale na wynagrodzenie z tytułu badania od jednostek interesu publicznego, wynagrodzenie z tytułu badania od innych jednostek oraz wynagrodzenie z tytułu innych usług. Powinni także ujawniać informacje finansowe na poziomie sieci, do której należą. Biegli rewidentzi oraz firmy audytorskie powinny przekazywać właściwym organom dodatkowe informacje uzupełniające na temat wynagrodzenia za badanie celem ułatwienia im wykonywania zadań nadzorczych.
- (18) Ważne jest wzmocnienie roli komitetu ds. audytu w wyborze nowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, co sprzyja bardziej świadomemu podejmowaniu decyzji przez walne zgromadzenie wspólników lub członków badanej jednostki. Z tego względu przy przedstawianiu wniosku na walnym zgromadzeniu organ administrujący lub nadzorczy powinien wyjaśnić, czy postępuje zgodnie z preferencją komitetu ds. audytu, i podać powody ewentualnego odejścia od tej preferencji. Rekomendacja komitetu ds. audytu powinno zawierać przynajmniej dwie możliwości realizacji zlecenia badania oraz należyte uzasadnioną preferencję w stosunku do jednej z nich, tak aby możliwe było dokonanie rzeczywistego wyboru. W celu przedstawienia uczciwego i odpowiedniego uzasadnienia dla swojego zalecenia, komitet ds. audytu powinien posłużyć się wynikami obowiązkowej procedury wyboru zorganizowanej przez badaną jednostkę, za którą to procedurę odpowiada komitet ds. audytu. W ramach tej procedury wyboru badana jednostka nie powinna ograniczać biegłym rewidentom lub firmom audytorskim posiadającym mały udział w rynku możliwości przedstawiania ofert dotyczących zlecenia badania. Dokumentacja przetargowa powinna zawierać przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru stosowane do oceny ofert. Uwzględniając jednak fakt, że taka procedura wyboru może pociągać za sobą nieproporcjonalne koszty dla jednostek o niższej kapitalizacji rynkowej lub dla małych i średnich jednostek interesu publicznego ze względu na ich wielkość, właściwe jest zwolnienie takich jednostek i podmiotów z obowiązku przeprowadzenia postępowania w sprawie wyboru nowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.
- (19) Prawo walnego zgromadzenia wspólników lub członków badanej jednostki do wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej byłoby bezwartościowe, gdyby badana jednostka miała zawierać umowę ze stroną trzecią, w której ograniczono by to prawo wyboru. W związku z tym za nieważne należy uznać wszelkie klauzule w umowach zawieranych przez badaną jednostkę ze stroną trzecią, a dotyczące powoływania lub ograniczania wyboru do konkretnych biegłych rewidentów lub firm audytorskich.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1092/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie unijnego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 1).

- (20) Powoływanie więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez jednostki interesu publicznego wzmocniłoby stosowanie zawodowego sceptycyzmu i przyczyniłoby się do podniesienia jakości badań. Ponadto środek ten w powiązaniu z obecnością na rynku mniejszych firm audytorskich ułatwiłby rozwój potencjału tych firm, poszerzając wybór biegłych rewidentów i firm audytorskich dostępnych dla jednostek interesu publicznego. Należy zatem zachęcić i motywować te ostatnie do powoływania więcej niż jednego biegłego rewidenta lub jednej firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania ustawowego.
- (21) Dla przeciwdziałania zagrożeniu wynikającemu ze znajomości jednostki, a tym samym dla wzmocnienia niezależności biegłych rewidentów i firm audytorskich, ważne jest ustanowienie maksymalnego okresu trwania zlecenia badania dla biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w danej badanej jednostce. Ponadto, jako środek służący wzmocnieniu niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, zwiększeniu zawodowego sceptycyzmu i podniesienia jakości badań niniejsze rozporządzenie przewiduje następujące możliwości przedłużenia maksymalnego okresu trwania zlecenia badania: regularne i otwarte obowiązkowe przeprowadzanie ponownych procedur przetargowych lub powoływanie więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez jednostki interesu publicznego. Udział mniejszych firm audytorskich w tych działaniach stanowiłby także ułatwienie dla rozwoju potencjału tych firm, poszerzając tym samym wybór biegłych rewidentów i firm audytorskich dostępnych dla jednostek interesu publicznego. Należy również wprowadzić odpowiedni mechanizm stopniowej rotacji w odniesieniu do kluczowych partnerów firmy audytorskiej przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej. Należy także przewidzieć odpowiedni okres, przez który dany biegły rewident lub firma audytorska nie mogą przeprowadzać badania ustawowego tej samej jednostki. Dla zapewnienia płynnego przejścia dotychczasowy biegły rewident powinien przekazać nowemu biegłemu rewidentowi dokumentację zawierającą stosowne informacje o badanej jednostce.
- (22) Dla zapewnienia wysokiego poziomu zaufania inwestorów i konsumentów do rynku wewnętrznego dzięki unikaniu konfliktu interesów, biegli rewidentzi i firmy audytorskie powinni podlegać właściwemu nadzorowi ze strony właściwych organów, niezależnych od środowiska zawodowego biegłych rewidentów i dysponujących odpowiednimi możliwościami, wiedzą fachową i zasobami. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przekazania lub zezwolenia swym właściwym organom, by przekazały dowolne z zadań tych właściwych organów innym organom lub podmiotom, z wyjątkiem zadań związanych z systemem zapewniania jakości, dochodzeniami oraz systemami dyscyplinarnymi. Państwa członkowskie powinny mieć jednak możliwość zadecydowania o przekazaniu zadań związanych z systemami dyscyplinarnymi innym organom i podmiotom, pod warunkiem że większość osób biorących udział w zarządzaniu danymi organami lub podmiotami jest niezależna od zawodu biegłego rewidenta. Właściwe organy krajowe powinny posiadać niezbędne uprawnienia do podejmowania swoich zadań nadzorczych, w tym możliwość dostępu do danych, uzyskiwania informacji oraz przeprowadzania inspekcji. Powinny one specjalizować się w nadzorze nad rynkami finansowymi, nad przestrzeganiem obowiązków sprawozdawczości finansowej lub nad badaniami ustawowymi. Powinna jednak istnieć możliwość, aby nadzór nad przestrzeganiem obowiązków nałożonych na jednostki interesu publicznego był prowadzony przez właściwe organy odpowiedzialne za nadzorowanie tych jednostek. Finansowanie właściwych organów powinno być wolne od wszelkiego niewłaściwego wpływu ze strony biegłych rewidentów czy firm audytorskich.
- (23) Jakość nadzoru powinna się poprawić, jeżeli istnieć będzie skuteczna współpraca między organami, którym powierzono różne zadania na szczeblu krajowym. Organy właściwe w sprawie nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków w zakresie ustawowych badań jednostek interesu publicznego powinny zatem współpracować z organami odpowiedzialnymi za zadania przewidziane w dyrektywie 2006/43/WE, z organami odpowiedzialnymi za nadzorowanie jednostek interesu publicznego i z jednostkami analityki finansowej, o których mowa w dyrektywie 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (¹).
- (24) Zewnętrzne zapewnianie jakości w przypadku badania ustawowego ma zasadnicze znaczenie dla wysokiej jakości badań ustawowych. Zwiększa ono wiarygodność publikowanych informacji finansowych i zapewnia lepszą ochronę współników, inwestorów, wierzycieli i innych zainteresowanych stron. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie powinny zatem podlegać systemowi zapewniania jakości, za który odpowiedzialne są właściwe organy, co zapewni obiektywizm i niezależność od środowiska zawodowego biegłych rewidentów. Kontrole zapewnienia jakości należy organizować w taki sposób, aby każdy biegły rewident lub każda firma audytorska prowadzące badania jednostek interesu publicznego byli poddawani kontroli zapewnienia jakości na podstawie analizy ryzyka. W przypadku biegłych rewidentów i firm audytorskich prowadzących badania ustawowe jednostek interesu

(¹) Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

publicznego innych niż jednostki zdefiniowane w art. 2 pkt 17 i 18 dyrektywy 2006/43/WE kontrola taka powinna mieć miejsce przynajmniej raz na trzy lata, a w innych przypadkach — przynajmniej raz na sześć lat. Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie zewnętrznego zapewniania jakości dla biegłych rewidentów i firm audytorskich dokonujących audytu jednostek interesu publicznego ⁽¹⁾ zawiera informacje o sposobie prowadzenia inspekcji. Kontrole zapewnienia jakości powinny być odpowiednie i proporcjonalne wobec skali i stopnia złożoności działalności kontrolowanego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

- (25) Rynek usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego podlega ewolucji w czasie. Jest zatem konieczne, aby właściwe organy monitorowały zmiany na rynku, w szczególności w odniesieniu do rodzajów ryzyka wynikających z wysokiego stopnia koncentracji rynku, w tym w obrębie konkretnych sektorów, oraz wyniki działania komitetów ds. audytu.
- (26) Przejrzystość działań właściwych organów powinna przyczynić się do zwiększenia zaufania inwestorów i konsumentów do rynku wewnętrznego. Należy zatem nałożyć na właściwe organy wymóg składania regularnych sprawozdań z ich działań i publikowania informacji zbiorczych na temat ustaleń i wniosków z inspekcji, lub — jeżeli tak przewidują państwa członkowskie — w odniesieniu do indywidualnej inspekcji.
- (27) Współpraca między właściwymi organami państw członkowskich może w dużym stopniu przyczynić się do zapewnienia niezmiennie wysokiej jakości badań ustawowych w Unii. Właściwe organy państw członkowskich powinny zatem współpracować ze sobą, w razie potrzeby, w celu wykonywania swoich obowiązków nadzorczych w odniesieniu do badań ustawowych. Powinny one przestrzegać zasady regulowania i sprawowania nadzoru przez państwo członkowskie, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni, oraz w którym badana jednostka ma swoją siedzibę statutową. Współpraca między właściwymi organami powinna być zorganizowana w ramach Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA), który powinien składać się z wysokiego szczebla przedstawicieli właściwych organów. W celu wzmocnienia spójnego stosowania niniejszego rozporządzenia KEONA powinien mieć możliwość przyjmowania niewiążących wytycznych lub opinii. Ponadto powinien ułatwiać wymianę informacji, udzielać porad Komisji i wносить wkład w oceny techniczne i analizę techniczną.

Do celów dokonywania technicznej oceny systemów nadzoru publicznego działających w państwach trzecich oraz w odniesieniu do międzynarodowej współpracy w tym zakresie między państwami członkowskimi a państwami trzecimi KEONA powinien ustanowić podgrupę, której przewodniczyłby członek powołany przez Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych — EUNGiPW) ⁽²⁾, oraz powinien zwrócić się z wnioskiem o pomoc do EUNGiPW, Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego — EUNB) ⁽³⁾ lub Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych — EUNiPPE) ⁽⁴⁾ w zakresie, w jakim jego wniosek jest związany z międzynarodową współpracą między państwami członkowskimi a państwami trzecimi w dziedzinie badań ustawowych jednostek interesu publicznego nadzorowanych przez te Europejskie Urzędy Nadzoru. Sekretariat KEONA powinien być udostępniany przez Komisję oraz — na podstawie programu prac uzgodnionego przez KEONA — koszty związane z jego funkcjonowaniem powinny być uwzględnione w preliminarzu budżetowym na kolejny rok.

- (28) Współpraca między właściwymi organami państw członkowskich powinna obejmować współpracę w zakresie kontroli zapewnienia jakości oraz pomoc w dochodzeniach dotyczących przeprowadzania ustawowych badań jednostek interesu publicznego, w tym także w przypadkach, gdy badane zachowania nie stanowią naruszenia żadnych przepisów ustawodawczych ani wykonawczych obowiązujących w danych państwach członkowskich. Tryby współpracy między właściwymi organami państw członkowskich powinny obejmować możliwość tworzenia kolegiów właściwych organów oraz przekazywanie zadań między nimi. W ramach tej współpracy należy brać pod uwagę pojęcie sieci, w ramach której działają biegli rewidenci i firmy audytorskie. Właściwe organy powinny przestrzegać stosownych przepisów w zakresie poufności i tajemnicy zawodowej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 120 z 7.5.2008, s. 20.

⁽²⁾ Europejski Urząd Nadzoru ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

⁽³⁾ Europejski Urząd Nadzoru ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

⁽⁴⁾ Europejski Urząd Nadzoru ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

- (29) Wzajemne powiązania rynków kapitałowych wymagają przyznania właściwym organom uprawnień do współpracy z organami i podmiotami nadzoru z państw trzecich w zakresie wymiany informacji lub kontroli zapewnienia jakości. W przypadku jednak gdy współpraca z organami państwa trzeciego dotyczy dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, należy stosować procedury przewidziane w dyrektywie 2006/43/WE.
- (30) Sprawne funkcjonowanie rynków kapitałowych wymaga istnienia trwałych możliwości w zakresie prowadzenia badań sprawozdań finansowych oraz konkurencyjnego rynku usług w zakresie badań ustawowych, na którym działa wystarczająca liczba biegłych rewidentów i firm audytorskich zdolnych do przeprowadzania ustawowych badań jednostek interesu publicznego. Właściwe organy i Europejska Sieć Konkurencji powinny przedłożyć sprawozdanie na temat zmian strukturalnych na rynku usług badań sprawozdań finansowych, dokonujących się w następstwie przyjęcia niniejszego rozporządzenia.
- (31) Procedury przyjmowania przez Komisję aktów delegowanych powinny być dostosowywane do postanowień Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a zwłaszcza do jego art. 290 i 291, w każdym przypadku indywidualnie. W celu uwzględnienia zmian w dziedzinie badania sprawozdań finansowych i zawódzie biegłego rewidenta należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Akty delegowane są w szczególności konieczne dla celów przyjęcia międzynarodowych standardów badania w dziedzinie praktyki audytorskiej oraz niezależności i kontroli wewnętrznej biegłych rewidentów i firm audytorskich. Przyjęte międzynarodowe standardy badania nie powinny zmieniać żadnych z wymogów zawartych w niniejszym rozporządzeniu ani ich uzupełniać, z wyjątkiem wyraźnie określonych wymogów. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych do przyjęcia aktów delegowanych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów.

Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (32) Dla zapewnienia pewności prawa oraz płynnego przejścia na system wprowadzany na mocy niniejszego rozporządzenia, ważne jest wprowadzenie okresu przejściowego dotyczącego wejścia w życie obowiązku rotacji biegłych rewidentów oraz firm audytorskich i obowiązku zorganizowania procedury wyboru do celów wyboru biegłych rewidentów oraz firm audytorskich.
- (33) Odniesienia do przepisów dyrektywy 2006/43/WE należy rozumieć jako odniesienia do krajowych przepisów transponujących te przepisy dyrektywy 2006/43/WE. Nowe europejskie ramy przeprowadzania badań ustawowych określone w niniejszym rozporządzeniu oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ 2014/56/UE zastępują istniejące wymogi ustanowione w dyrektywie 2006/43/WE i należy je interpretować bez odnoszenia się do jakichkolwiek poprzedzających je aktów, takich jak zalecenia Komisji przyjęte na mocy poprzednich ram.
- (34) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie: jaśniejsze i lepsze określenie roli badania ustawowego w odniesieniu do jednostek interesu publicznego, poprawa informacji przekazywanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską badanej jednostce, inwestorów i innych zainteresowanych stron, udoskonalenie kanałów komunikacji między biegłymi rewidentami a organami nadzoru nad jednostkami interesu publicznego, zapobieganie wszelkim konfliktom interesów wynikającym ze świadczenia usług niebędących badaniem na rzecz jednostek interesu publicznego, ograniczenie ryzyka potencjalnego konfliktu interesów ze względu na istniejący system, w którym badana jednostka wybiera biegłego rewidenta i płaci mu, lub na zagrożenia wynikające ze znajomości badanej jednostki, ułatwienie zmiany oraz wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez jednostki interesu publicznego, poszerzenie wyboru biegłych rewidentów oraz firm audytorskich świadczących usługi na rzecz jednostek interesu publicznego oraz poprawa efektywności, niezależności i spójności regulacji i nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe na rzecz jednostek interesu publicznego, w tym w zakresie współpracy na szczeblu Unii, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a ze względu na ich rozmiary możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (zob. s. 196 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (35) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i respektuje zasady określone w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a zwłaszcza prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawo do ochrony danych osobowych, wolność prowadzenia działalności gospodarczej i musi być stosowane zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (36) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 zasięgnięto opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 23 kwietnia 2012 r. ⁽¹⁾.
- (37) Niniejsze rozporządzenie oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE powinny określić nowe ramy prawne w zakresie ustawowych badań rocznych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych i w związku z tym należy uchylić decyzję Komisji 2005/909/WE ⁽²⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wymogi w zakresie przeprowadzania ustawowych badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, zasady organizacji i wyboru biegłych rewidentów i firm audytorskich przez jednostki interesu publicznego, służące wspieraniu ich niezależności oraz unikaniu konfliktu interesów, a także zasady nadzoru nad przestrzeganiem tych wymogów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do:
 - a) biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego;
 - b) jednostek interesu publicznego.
2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 2006/43/WE.
3. W przypadku gdy spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE, bank oszczędnościowy lub podobna jednostka, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub też jednostka zależna lub następcą prawny spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, zgodnie z przepisami krajowymi muszą lub mogą być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, państwo członkowskie może zdecydować, że niniejsze rozporządzenie lub niektóre jego przepisy nie mają zastosowania do badania ustawowego takiej jednostki, pod warunkiem że biegły rewident przeprowadzający badanie ustawowe jednego ze swoich członków oraz osoby mogące wywierać wpływ na badanie ustawowe przestrzegają zasad niezależności określonych w dyrektywie 2006/43/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 336 z 6.11.2012, s. 4.

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2005/909/WE z dnia 14 grudnia 2005 r. ustanawiająca grupę ekspertów doradzającą Komisji i ułatwiająca współpracę między systemami publicznego nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi (Dz.U. L 329 z 16.12.2005, s. 38).

4. W przypadku gdy spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE, bank oszczędnościowy lub podobna jednostka, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub też jednostka zależna lub następcą prawny spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, zgodnie z przepisami krajowymi muszą lub mogą być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, obiektywna, rozsądna i dobrze poinformowana strona nie uznaje, że związek wynikający z członkostwa narusza niezależność biegłego rewidenta, pod warunkiem że gdy taka firma audytorska przeprowadza ustawowe badanie jednego ze swoich członków, do biegłych rewidentów prowadzących badanie oraz osób mogących wywierać wpływ na badanie ustawowe stosowane są zasady niezależności.

5. Państwo członkowskie informuje Komisję i Komitet Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (zwany dalej „KEONA”), o którym mowa w art. 30, o takich wyjątkowych sytuacjach, w których nie stosuje się niektórych przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwo to przekazuje Komisji i KEONA wykaz przepisów niniejszego rozporządzenia, które nie stosują się w odniesieniu do badania ustawowego jednostek, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, oraz podają powody uzasadniające przyznanie wyłączenia ze stosowania tych przepisów.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje ustanowione w art. 2 dyrektywy 2006/43/WE z wyjątkiem odnoszącym się do pojęcia „właściwego organu” zgodnie z art. 20 niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ II

WARUNKI PRZEPROWADZANIA USTAWOWYCH BADAŃ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH JEDNOSTEK INTERESU PUBLICZNEGO

Artykuł 4

Wynagrodzenie za badanie

1. Wynagrodzenie z tytułu wykonywania badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego nie ma charakteru warunkowego.

Bez uszczerbku dla art. 25 dyrektywy 2006/43/WE, na potrzeby akapitu pierwszego wynagrodzenie warunkowe oznacza wynagrodzenie z tytułu zleceń badania obliczone na ustalonej z góry podstawie powiązanej z wynikiem lub efektem transakcji lub wynikiem wykonanej pracy. Wynagrodzenia nie uznaje się za warunkowe, jeżeli zostało ono określone przez sąd lub właściwy organ.

2. W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska świadczą przez okres co najmniej trzech kolejnych lat obrotowych na rzecz jednostki badanej, jej jednostki dominującej lub jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, całkowite wynagrodzenie z tytułu takich usług jest ograniczone do najwyżej 70 % średniego wynagrodzenia płaconego w trzech kolejnych ostatnich latach obrotowych z tytułu badania ustawowego (badań ustawowych) badanej jednostki oraz, w stosownych przypadkach, jej jednostki dominującej, jednostek przez nią kontrolowanych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych tej grupy przedsiębiorstw.

Na potrzeby ograniczeń określonych w akapicie pierwszym wyłącza się usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, inne niż usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1, których świadczenie jest wymagane zgodnie z przepisami ustawodawstwa unijnego lub krajowego.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że właściwy organ może — na wniosek biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej i na zasadzie wyjątku — przyznać temu biegłemu rewidentowi lub tej firmie audytorskiej zwolnienie z wymogów określonych w akapicie pierwszym w odniesieniu do badanej jednostki na okres nieprzekraczający dwóch lat obrotowych.

3. W przypadku gdy całkowite wynagrodzenie otrzymane od jednostki interesu publicznego za każde z trzech ostatnich kolejnych lat obrotowych wynosi ponad 15 % całkowitego wynagrodzenia uzyskanego przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, lub w stosownych przypadkach przez biegłego rewidenta grupy, przeprowadzających badanie ustawowe w każdym z tych lat obrotowych, dany biegły rewident lub dana firma audytorska, lub w stosownych przypadkach biegły rewident grupy, ujawniają ten fakt komitetowi ds. audytu i omawiają z nim zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane dla ograniczenia tych zagrożeń. Komitet ds. audytu rozważa, czy zlecenie badania powinno zostać poddane kontroli zapewnienia jakości przez innego biegłego rewidenta lub firmę audytorską przed wydaniem sprawozdania z badania.

W przypadku gdy wynagrodzenie otrzymane od takiej jednostki interesu publicznego nadal przekracza 15 % całkowitych wynagrodzeń otrzymanych przez takiego biegłego rewidenta, takiej firmy audytorskiej lub, w stosownych przypadkach, biegłego rewidenta grupy, komitet ds. audytu decyduje, na podstawie obiektywnych przyczyn, czy biegły rewident, firma audytorska lub biegły rewident grupy, takiej jednostki lub grupy jednostek mogą kontynuować przeprowadzanie badań ustawowych przez dodatkowy okres, który w żadnym przypadku nie może przekraczać dwóch lat.

4. Państwa członkowskie mogą stosować wymogi bardziej rygorystyczne niż wymogi przewidziane w niniejszym artykule.

Artykuł 5

Zakaz świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

1. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający ustawowe badania jednostki interesu publicznego ani żaden z członków sieci, do której należy biegły rewident lub firma audytorska, nie świadczą bezpośrednio ani pośrednio na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej ani jednostek przez nią kontrolowanych w ramach Unii żadnych zabronionych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych w następujących okresach:

- a) w okresie od rozpoczęcia badanego okresu do wydania sprawozdania z badania; oraz
- b) w roku obrotowym bezpośrednio poprzedzającym okres, o którym mowa w lit. a) w odniesieniu do usług wymienionych w akapicie drugim lit. g);

Na potrzeby niniejszego artykułu zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych oznaczają:

- a) usługi podatkowe dotyczące:
 - (i) przygotowywania formularzy podatkowych;
 - (ii) podatków od wynagrodzeń;
 - (iii) zobowiązań celnych;
 - (iv) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, chyba że wsparcie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w odniesieniu do takich usług jest wymagane prawem;
 - (v) wsparcia dotyczącego kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, chyba że wsparcie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w odniesieniu do takich kontroli jest wymagane prawem;
 - (vi) obliczania podatku bezpośredniego i pośredniego oraz odroczonego podatku dochodowego;
 - (vii) świadczenia doradztwa podatkowego;
- b) usługi obejmujące jakikolwiek udział w zarządzaniu lub w procesie decyzyjnym badanej jednostki;
- c) prowadzenie księgowości oraz sporządzanie dokumentacji księgowej i sprawozdań finansowych;
- d) usługi w zakresie wynagrodzeń;
- e) opracowywanie i wdrażanie procedur kontroli wewnętrznej lub procedur zarządzania ryzykiem związanych z przygotowywaniem lub kontrolowaniem informacji finansowych lub opracowywanie i wdrażanie technologicznych systemów dotyczących informacji finansowej;

- f) usługi w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywane w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych;
- g) usługi prawne obejmujące:
 - (i) udzielanie ogólnych porad prawnych;
 - (ii) negocjowanie w imieniu badanej jednostki; oraz
 - (iii) występowanie w charakterze rzecznika w ramach rozstrzygnięcia sporu;
- h) usługi związane z funkcją audytu wewnętrznego badanej jednostki;
- i) usługi związane z finansowaniem, strukturą kapitałową i alokacją kapitału oraz strategią inwestycyjną klienta, na rzecz którego wykonywane jest badanie, z wyjątkiem świadczenia usług atestacyjnych w związku ze sprawozdaniami finansowymi, takich jak wydawanie listów poświadczających w związku z prospektami emisyjnymi badanej jednostki;
- j) prowadzenie działań promocyjnych i prowadzenie obrotu akcjami lub udziałami badanej jednostki na rachunek własny lub gwarantowanie emisji akcji lub udziałów badanej jednostki;
- k) usługi w zakresie zasobów ludzkich w odniesieniu do:
 - (i) kadry kierowniczej mogącej wywierać znaczący wpływ na przygotowywanie dokumentacji rachunkowej lub sprawozdań finansowych podlegających badaniu ustawowemu, jeżeli takie usługi obejmują:
 - poszukiwanie lub dobór kandydatów na takie stanowiska, lub
 - przeprowadzanie kontroli referencji kandydatów na takie stanowiska;
 - (ii) opracowywania struktury organizacyjnej; oraz
 - (iii) kontroli kosztów.

2. Państwa członkowskie mogą zabronić świadczenia usług innych niż wymienione w ust. 1, jeżeli uznają one, że takie usługi stanowią zagrożenie dla niezależności. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich usługach dodanych do wykazu określonego w ust. 1.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 akapit drugi państwa członkowskie mogą dopuścić świadczenie usług, o których mowa w lit. a) ppkt (i), lit. a) ppkt (iv)–(vii) i lit. f), pod warunkiem że spełniają one następujące wymogi:

- a) nie mają one lub mają nieistotny — łącznie lub osobno — bezpośredniego wpływu na badane sprawozdania finansowe;
- b) oszacowanie wpływu na badane sprawozdania finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11; oraz
- c) biegły rewident lub firma audytorska przestrzegają zasad niezależności ustanowionych w dyrektywie 2006/43/WE.

4. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badania ustawowe jednostek interesu publicznego oraz — w przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska należą do sieci — każdy członek takiej sieci mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez komitet ds. audytu po przeprowadzeniu odpowiedniej oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności zastosowanych zgodnie z art. 22b dyrektywy 2006/43/WE. W stosownych przypadkach komitet ds. audytu wydaje wytyczne dotyczące usług, o których mowa w ust. 3.

Państwa członkowskie mogą ustanowić bardziej rygorystyczne przepisy określające warunki, na jakich biegły rewident, firma audytorska lub członek sieci, do której należą biegły rewident lub firma audytorska, mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej lub jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1.

5. W przypadku gdy członek sieci, do której należą biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego, świadczy dowolną z usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, na rzecz jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, kontrolowanej przez badaną jednostkę interesu publicznego, dany biegły rewident lub dana firma audytorska oceniają, czy ich niezależność byłaby zagrożona wskutek świadczenia usług przez członka sieci.

Jeżeli ich niezależność jest zagrożona, biegły rewident lub firma audytorska stosują w odpowiednich przypadkach zabezpieczenia w celu ograniczenia zagrożeń spowodowanych takim świadczeniem usług w państwie trzecim. Biegły rewident lub firma audytorska mogą kontynuować przeprowadzanie badania ustawowego jednostki interesu publicznego wyłącznie w przypadku, gdy mogą uzasadnić, zgodnie z art. 6 niniejszego rozporządzenia i art. 22b dyrektywy 2006/43/WE, że świadczenie tych usług nie ma wpływu na ich osąd zawodowy ani na sprawozdanie z badania.

Do celów niniejszego ustępu:

- a) uczestniczenie w procesach decyzyjnych badanej jednostki oraz świadczenie usług, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lit. b), c) i e), uznaje się we wszystkich przypadkach za naruszające niezależność w stopniu uniemożliwiającym ograniczenie tego naruszenia przy użyciu jakichkolwiek zabezpieczeń;
- b) świadczenie usług, o których mowa w ust. 1 akapit drugi w literach innych niż lit. b), c) i e), uznaje się za naruszające niezależność i w związku z tym wymagające zabezpieczeń w celu ograniczenia wynikających z niego zagrożeń.

Artykuł 6

Przygotowanie do badania ustawowego i ocena zagrożeń dla niezależności

1. Przed przyjęciem lub kontynuacją zlecenia na przeprowadzenie badania ustawowego jednostki interesu publicznego, biegły rewident lub firma audytorska oceniają i dokumentują, poza elementami przewidzianymi w art. 22b dyrektywy 2006/43/WE, następujące elementy:

- a) czy spełniają wymogi art. 4 i 5 niniejszego rozporządzenia;
- b) czy spełnione zostały warunki art. 17 niniejszego rozporządzenia;
- c) bez uszczerbku dla dyrektywy 2005/60/WE, uczciwość członków organu nadzorczego, administrującego i zarządzającego jednostki interesu publicznego.

2. Biegły rewident lub firma audytorska:

- a) przekazują co roku komitetowi ds. audytu pisemne potwierdzenie, że biegły rewident, firma audytorska oraz partnerzy, kadra kierownicza wyższego szczebla i kierownicy, prowadzący badanie ustawowe są niezależni od badanej jednostki;
- b) omawiają z komitetem ds. audytu zagrożenia dla własnej niezależności oraz zabezpieczenia stosowane w celu ograniczenia tych zagrożeń, wskazane w dokumentacji sporządzonej zgodnie z ust. 1.

Artykuł 7

Nieprawidłowości

Bez uszczerbku dla art. 12 niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2005/60/WE, jeżeli biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego podejrzewają lub mają uzasadnione podstawy, aby podejrzewać, że mogą lub mogły wystąpić nieprawidłowości, w tym oszustwa, w odniesieniu do sprawozdań finansowych badanej jednostki, informują o tym badaną jednostkę oraz zwracają się do niej o zbadanie sprawy i podjęcie odpowiednich środków w celu usunięcia tych nieprawidłowości i zapobieżenia ich ponownemu pojawieniu się w przyszłości.

Jeżeli badana jednostka nie podejmuje działań w celu zbadania sprawy, biegły rewident lub firma audytorska informują o tym organy wyznaczone przez państwa członkowskie jako właściwe do badania takich nieprawidłowości.

Dokonane w dobrej wierze przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską ujawnienie tym organom wszelkich nieprawidłowości, o których mowa w akapicie pierwszym, nie stanowi naruszenia żadnych ograniczeń umownych ani prawnych odnoszących się do ujawniania informacji.

Artykuł 8

Kontrola jakości wykonania zlecenia

1. Przed wydaniem sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11, przeprowadza się kontrolę jakości wykonania zlecenia (zwaną dalej w niniejszym artykule „kontrolą”), aby ocenić, czy biegły rewident lub kluczowy partner firmy audytorskiej mogli w sposób racjonalny dojść do opinii i wniosków wyrażonych w projektach tych sprawozdań.
2. Kontrolę przeprowadza kontroler jakości wykonania zlecenia badania (zwany dalej w niniejszym artykule „kontrolerem”). Kontroler ten jest biegłym rewidentem niebiorącym udziału w przeprowadzaniu badania ustawowego, którego dotyczy kontrola.
3. W drodze odstępstwa od ust. 2, w przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadzane jest przez firmę audytorską i wszyscy biegli rewidenty brali udział w wykonaniu badania ustawowego, lub w przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadzane jest przez biegłego rewidenta, a biegły rewident nie jest partnerem ani pracownikiem firmy audytorskiej, firma audytorska lub biegły rewident zapewnia, by kontrolę przeprowadził inny biegły rewident. Ujawnienie dokumentów lub informacji niezależnemu kontrolerowi do celów niniejszego artykułu nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej. Dokumenty lub informacje ujawniane kontrolerowi do celów niniejszego artykułu objęte są tajemnicą zawodową.
4. Przy przeprowadzaniu kontroli, kontroler odnotowuje przynajmniej:
 - a) ustne i pisemne informacje przekazywane przez biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej dla uzasadnienia istotnych osądów i głównych ustaleń z wykonanych procedur badania oraz wniosków wyciągniętych na podstawie tych ustaleń, bez względu na to, czy są one przekazywane na żądanie kontrolera;
 - b) opinie biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej, wyrażone w projektach sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11.
5. W ramach kontroli ocenia się przynajmniej następujące elementy:
 - a) niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej od badanej jednostki;
 - b) znaczące rodzaje ryzyka istotne dla badania ustawowego, zidentyfikowane przez biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej w trakcie wykonywania badania ustawowego, oraz środki podjęte przez nich w celu odpowiedniego zarządzania tymi rodzajami ryzyka;
 - c) uzasadnienie biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej, w szczególności w odniesieniu do poziomu istotności oraz znaczących rodzajów ryzyka, o których mowa w lit. b);
 - d) ewentualne prośby do zewnętrznych ekspertów o poradę oraz zastosowanie się do otrzymanych porad;
 - e) charakter i zakres skorygowanych i nieskorygowanych zniekształceń w sprawozdaniach finansowych, zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzania badania;
 - f) tematy omawiane z komitetem ds. audytu oraz organami zarządzającymi lub nadzorczymi badanej jednostki;
 - g) tematy omawiane z właściwymi organami oraz, w stosownych przypadkach, z innymi stronami trzecimi;
 - h) czy dokumenty i informacje wybrane z dokumentacji przez kontrolera potwierdzają opinię biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej wyrażoną w projektach sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11.

6. Kontroler omawia wyniki kontroli z biegłym rewidentem lub kluczowym partnerem firmy audytorskiej. Firma audytorska ustanawia procedury w celu określenia trybu rozstrzygnięcia ewentualnych sporów między kluczowym partnerem firmy audytorskiej a kontrolerem.

7. Biegły rewident lub firma audytorska i kontroler przechowują dokumentację wyników kontroli wraz z ustaleniami leżącymi u podstaw jej wyników.

Artykuł 9

Międzynarodowe standardy badania

Komisja jest uprawniona do przyjmowania w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 39 międzynarodowych standardów badania, o których mowa w art. 26 dyrektywy 2006/43/WE, w dziedzinie praktyki audytorskiej oraz niezależności i wewnętrznej kontroli jakości biegłych rewidentów i firm audytorskich, w celu stosowania tych standardów w Unii, pod warunkiem że spełniają one wymogi określone w art. 26 ust. 3 lit. a), b) i c) dyrektywy 2006/43/WE i nie zmieniają żadnego z wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu ani nie uzupełniają żadnego z nich poza wymogami określonymi w art. 7, 8 i 18 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 10

Sprawozdanie z badania

1. Biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) przedstawiają wyniki badania ustawowego jednostki interesu publicznego w sprawozdaniu z badania.

2. Sprawozdanie z badania sporządzane jest zgodnie z przepisami art. 28 dyrektywy 2006/43/WE, a ponadto zawiera co najmniej następujące elementy:

- a) stwierdzenie, kto lub który organ powołał biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską(-ie);
- b) wskazanie daty powołania oraz całkowitego nieprzerwanego okresu trwania zlecenia, w tym także przypadki przedłużenia zlecenia w przeszłości oraz ponownego powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich;
- c) przedstawienie — na poparcie opinii z badania — następujących informacji:
 - (i) opisu najbardziej znaczących ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem;
 - (ii) podsumowania reakcji biegłego rewidenta na te rodzaje ryzyka; oraz
 - (iii) w stosownych przypadkach — najważniejszych spostrzeżeń związanych z tymi rodzajami ryzyka.

Jeżeli jest to odpowiednie dla powyższych informacji dotyczących każdego znaczącego ocenionego ryzyka istotnego zniekształcenia zawartych w sprawozdaniu z badania, w sprawozdaniu z badania podaje się wyraźne odniesienie do stosownych informacji w sprawozdaniach finansowych.

- d) wyjaśnienie, w jakim zakresie badanie ustawowe uznano za umożliwiające wykrycie nieprawidłowości, w tym oszustw;
- e) potwierdzenie, że opinia z badania jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11;
- f) oświadczenie, że nie były świadczone zabronione usługi niebędące badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz że biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) pozostali niezależni od badanej jednostki w trakcie przeprowadzania badania;
- g) wskazanie wszelkich usług, poza badaniem ustawowym, które świadczył biegły rewident lub firma audytorska na rzecz badanej jednostki lub jednostki(-ek) przez nią kontrolowanej(-ych) i które nie zostały ujawnione w sprawozdaniu z działalności lub w sprawozdaniu finansowym.

Państwa członkowskie mogą ustalić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania z badania.

3. O ile nie jest to wymagane zgodnie z ust. 2 lit. e), sprawozdanie z badania nie zawiera żadnych odwołań do sprawozdania dodatkowego dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11. Sprawozdanie z badania musi być sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny.

4. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą posługiwać się nazwą żadnych właściwych organów w sposób, który mógłby wskazywać lub sugerować, że organy te zatwierdzają lub akceptują sprawozdanie z badania.

Artykuł 11

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu

1. Biegli rewidenty lub firmy audytorskie przeprowadzający ustawowe badania jednostek interesu publicznego składają sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu badanej jednostki nie później niż w dniu złożenia sprawozdania z badania, o którym mowa w art. 10. Państwa członkowskie mogą ponadto wymagać, by to sprawozdanie dodatkowe było przedkładane organowi administrującemu lub nadzorczemu badanej jednostki.

Jeżeli badana jednostka nie posiada komitetu ds. audytu, sprawozdanie dodatkowe jest przedkładane organowi wykonującemu równoważne funkcje w badanej jednostce. Państwa członkowskie mogą zezwolić komitetowi ds. audytu na ujawnienie tego sprawozdania dodatkowego określonym stronom trzecim zgodnie z przepisami prawa krajowego.

2. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest sporządzane na piśmie. W sprawozdaniu tym wyjaśnia się wyniki przeprowadzonego badania ustawowego oraz przynajmniej:

- a) zamieszcza się oświadczenie o niezależności, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lit. a);
- b) jeżeli badanie ustawowe przeprowadziła firma audytorska, w sprawozdaniu wymienia się każdego kluczowego partnera firmy audytorskiej biorącego udział w badaniu;
- c) jeżeli biegły rewident lub firma audytorska ustalili, że ich czynności przeprowadza inny biegły rewident lub firma audytorska nienależący do tej samej sieci, lub jeżeli korzystali z usług ekspertów zewnętrznych, w sprawozdaniu wskazuje się ten fakt i potwierdza, że biegły rewident lub firma audytorska otrzymali od tego drugiego biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub eksperta zewnętrznego potwierdzenie ich niezależności;
- d) opisuje się charakter, częstotliwość i zakres kontaktów z komitetem ds. audytu lub organem wykonującym równoważne funkcje w badanej jednostce, organem zarządzającym i organem administrującym lub nadzorczym badanej jednostki, podając daty spotkań z tymi organami;
- e) zawiera się opis zakresu i terminów badania;
- f) jeżeli powołano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub więcej niż jedną firmę audytorską, opisuje się podział zadań między biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi;
- g) opisuje się zastosowaną metodykę, w tym wskazuje się, które kategorie bilansu zostały bezpośrednio sprawdzone, a które kategorie zostały sprawdzone w oparciu o testowanie systemu oraz testy zgodności; w tym wyjaśnia się ewentualne istotne różnice w zakresie wag przypisanych procedurom wiarygodności, testowaniu systemu oraz testom zgodności w porównaniu z poprzednim rokiem, nawet jeżeli badanie ustawowe w poprzednim roku było przeprowadzone przez innego(-ych) biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską(-ie);
- h) ujawnia się ilościowy poziom istotności stosowany do wykonania badania ustawowego w odniesieniu do sprawozdań finansowych jako całości i — w stosownym przypadkach — poziom lub poziomy istotności dla poszczególnych grup transakcji, sald lub ujawnień, oraz ujawnia się czynniki jakościowe uwzględnione przy ustalaniu poziomu istotności;
- i) zgłasza się i wyjaśnia osądy dotyczące stwierdzonych w trakcie badania zdarzeń lub okoliczności, które mogą wzbudzić poważne wątpliwości co do tego, czy jednostka jest zdolna do kontynuowania swojej działalności, oraz ustala się, czy te zdarzenia lub okoliczności stanowią istotną niepewność; ponadto przedstawia się w formie podsumowania wszystkie gwarancje, listy poświadczające, zobowiązania do interwencji publicznej oraz inne środki wsparcia, które uwzględniono przy ocenie zdolności jednostki do kontynuowania działalności;

- j) zgłasza się wszelkie znaczące słabości systemu wewnętrznej kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości badanej jednostki lub — w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych — jednostki dominującej. W przypadku każdej takiej znaczącej słabości w dodatkowym sprawozdaniu podaje się, czy dana słabość została naprawiona przez zarząd;
- k) zgłasza się wszelkie istotne kwestie związane z faktycznymi lub domniemanymi przypadkami nieprzestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych lub statutu spółki stwierdzonymi podczas badania, o ile uważane są one za odpowiednie do tego, aby umożliwić komitetowi ds. audytu wykonywanie jego zadań;
- l) zgłasza się i ocenia metody wyceny zastosowane do poszczególnych pozycji rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym wszelki skutki zmian tych metod;
- m) w przypadku ustawowego badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wyjaśnia się zakres konsolidacji i kryteria wyłączenia stosowane przez badaną jednostkę do jednostek nieobjętych konsolidacją, o ile takie jednostki istnieją, oraz stwierdza się, czy stosowane kryteria są zgodne z ramami sprawozdawczości finansowej;
- n) w stosownych przypadkach wskazuje się wszelkie prace w zakresie badania wykonane przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) z państwa trzeciego, biegłego(-ych) rewidenta(-ów), jednostkę(-i) audytorską (-ie) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie) z państwa trzeciego w związku z badaniem ustawowym skonsolidowanych sprawozdań finansowych innym niż badanie wykonywane przez członków tej samej sieci, do której należy biegły rewident, skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- o) wskazuje się, czy badana jednostka przedstawiła wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty;
- p) zgłasza się:
 - (i) wszelkie istotne trudności napotkane podczas przeprowadzania badania ustawowego;
 - (ii) wszelkie istotne kwestie wynikające z badania ustawowego, które zostały omówione lub były przedmiotem korespondencji z zarządem; oraz
 - (iii) wszelkie inne kwestie wynikające z badania ustawowego, które według profesjonalnego osądu biegłego rewidenta są istotne dla nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej.

Państwa członkowskie mogą ustalić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania dodatkowego dla komitetu ds. audytu.

Na wniosek biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub komitetu ds. audytu, biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) omawiają kluczowe kwestie wynikające z badania ustawowego, o których mowa w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu ds. audytu, w szczególności w odniesieniu do akapitu pierwszego lit. j), z komitetem ds. audytu, organem administrującym lub — w stosownych przypadkach — organem nadzorczym badanej jednostki.

3. Jeżeli zlecenia udzielono równocześnie więcej niż jednemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, a pojawił się spór między nimi co do procedur badania, zasad rachunkowości lub wszelkich innych zagadnień dotyczących przeprowadzania badania ustawowego, przyczyny tego sporu należy wyjaśnić w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu ds. audytu.

4. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane i opatrywane datą. W przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadza firma audytorska, sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane przez biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej.

5. Biegli rewidenty lub firmy audytorskie niezwłocznie udostępniają sprawozdanie dodatkowe właściwym organom w rozumieniu art. 20 ust. 1 na żądanie tych organów i zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 12

Sprawozdanie dla organów nadzoru nad jednostkami interesu publicznego

1. Bez uszczerbku dla art. 55 dyrektywy 2004/39/WE, art. 63 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽¹⁾, art. 15 ust. 4 dyrektywy 2007/64/WE, art. 106 dyrektywy 2009/65/WE, art. 3 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE i art. 72 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE ⁽²⁾, biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego mają obowiązek natychmiastowego zgłaszania do właściwych organów nadzorujących tę jednostkę interesu publicznego lub, w przypadkach określonych przez dane państwo członkowskie, do właściwego organu odpowiedzialnego za nadzór nad biegłym rewidentem lub firmą audytorską, wszelkich informacji dotyczących danej jednostki interesu publicznego, uzyskanych podczas przeprowadzania badania ustawowego, które mogą spowodować którykolwiek z następujących skutków:

- a) istotne naruszenie przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych określających, w stosownych przypadkach, warunki udzielania zezwoleń takim jednostkom lub szczegółowo regulujących prowadzenie działalności takich jednostek interesu publicznego;
- b) istotne zagrożenie lub wątpliwości dotyczące kontynuacji funkcjonowania jednostki interesu-publicznego;
- c) odmowę wydania opinii z badania sprawozdań finansowych lub wydanie negatywnej opinii lub opinii z zastrzeżeniami.

Biegli rewidenci lub firmy audytorskie mają również obowiązek zgłaszania wszelkich informacji, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) lub c), uzyskanych w trakcie przeprowadzania badania ustawowego przedsiębiorstwa mającego bliskie powiązania z jednostką interesu publicznego, dla której również przeprowadzają oni badanie ustawowe. Do celów niniejszego artykułu termin „bliskie powiązania” używany jest w znaczeniu nadanym mu w art. 4 ust. 1 pkt 38) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽³⁾.

Państwa członkowskie mogą wymagać od biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dodatkowych informacji, pod warunkiem że jest to niezbędne w celu skutecznego nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z przepisami prawa krajowego.

2. Nawiązany musi zostać skuteczny dialog między właściwymi organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, z jednej strony, a biegłym(i) rewidentem(-ami) i firmą(-ami) audytorską(-imi) przeprowadzającymi badanie ustawowe tych instytucji i zakładów, z drugiej. Za spełnienie tego wymogu odpowiadają obie strony.

Co najmniej raz w roku Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) i KEONA organizują posiedzenie z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi lub sieciami prowadzącymi badania ustawowe wszystkich globalnych instytucji finansowych o znaczeniu systemowym zatwierdzonych w Unii, zidentyfikowanych na szczeblu międzynarodowym, aby przekazać ERRS informacje o sektorowych lub wszelkich innych ważnych zmianach w tych instytucjach finansowych o znaczeniu systemowym.

Dla ułatwienia wykonywania zadań, o których mowa w akapicie pierwszym, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego — EUNB) i Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych — EUNUiPPE), uwzględniając aktualne praktyki nadzorcze, wydają wytyczne skierowane do właściwych organów nadzorujących instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, zgodnie z, odpowiednio, art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

3. Dokonane w dobrej wierze przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską lub — w odpowiednich przypadkach — ich sieć ujawnienie właściwym organom lub ERRS i KEONA wszelkich informacji, o których mowa w ust. 1, lub wszelkich informacji, które wynikły w trakcie dialogu przewidzianego w ust. 2, nie stanowi naruszenia ograniczeń umownych ani prawnych odnoszących się do ujawniania informacji.

Artykuł 13

Sprawozdanie z przejrzystości

1. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badania ustawowe jednostek interesu publicznego podają do publicznej wiadomości roczne sprawozdanie z przejrzystości najpóźniej cztery miesiące po zakończeniu każdego roku obrotowego. To sprawozdanie z przejrzystości jest publikowane na stronie internetowej biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej i pozostaje dostępne na tej stronie przez co najmniej pięć lat od dnia jego publikacji na stronie internetowej. Jeżeli biegły rewident jest zatrudniony przez firmę audytorską, obowiązki ustanowione w niniejszym artykule spoczywają na firmie audytorskiej.

Biegły rewident lub firma audytorska mogą aktualizować opublikowane przez siebie roczne sprawozdanie z przejrzystości. W takim przypadku biegły rewident lub firma wskazują, że dana wersja sprawozdania jest wersją zaktualizowaną, a pierwotna wersja sprawozdania pozostaje nadal dostępna na stronie internetowej.

Biegli rewidenty i firmy audytorskie informują właściwe organy o tym, że sprawozdanie z przejrzystości zostało opublikowane na stronie internetowej biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej bądź, stosownie do okoliczności, że zostało ono zaktualizowane.

2. Roczne sprawozdanie z przejrzystości zawiera przynajmniej:

- a) opis formy prawnej i struktury własnościowej firmy audytorskiej;
- b) jeżeli biegły rewident lub firma audytorska są członkami sieci:
 - (i) opis sieci oraz rozwiązań prawnych i strukturalnych w ramach danej sieci;
 - (ii) nazwisko każdego biegłego rewidenta prowadzącego działalność na własny rachunek lub nazwę każdej firmy audytorskiej będących członkami sieci;
 - (iii) państwa, w których każdy biegły rewident prowadzący działalność na własny rachunek lub każda firma audytorska będący członkami sieci są uprawnieni do działania w charakterze biegłego rewidenta lub w których mają swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności;
 - (iv) całkowite obroty uzyskane przez biegłych rewidentów prowadzących działalność na własny rachunek i firm audytorskich będących członkami sieci, pochodzące z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- c) opis struktury zarządzania firmy audytorskiej;
- d) opis wewnętrznego systemu kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej oraz oświadczenie organu administrującego lub zarządzającego na temat skuteczności funkcjonowania takiego systemu;
- e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola zapewnienia jakości, o której mowa w art. 26;
- f) wykaz jednostek interesu publicznego, na rzecz których biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzali badania ustawowe w zakończonym roku obrotowym;
- g) oświadczenie dotyczące praktyk biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w zakresie zapewnienia niezależności, zawierające również potwierdzenie przeprowadzenia wewnętrznej kontroli przestrzegania zasad niezależności;
- h) oświadczenie o stosowanej przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską polityce w zakresie kształcenia ustawicznego biegłych rewidentów, o którym mowa w art. 13 dyrektywy 2006/43/WE;

- i) informacje dotyczące zasad wynagradzania partnerów w firmach audytorskich;
- j) opis polityki biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w zakresie rotacji kluczowych partnerów firmy audytorskiej oraz pracowników zgodnie z art. 17 ust. 7;
- k) jeżeli nie została ujawniona w sprawozdaniu finansowym w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE — informacja o całkowitych obrotach biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w podziale na następujące kategorie:
 - (i) przychody z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego oraz jednostek należących do grupy przedsiębiorstw, których jednostka dominująca jest jednostką interesu publicznego;
 - (ii) przychody z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych innych jednostek;
 - (iii) przychody z dozwolonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz jednostek badanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską; oraz
 - (iv) przychody z usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz innych jednostek.

Biegły rewident lub firma audytorska mogą, w wyjątkowych przypadkach, zdecydować o nieujawnianiu informacji wymaganych na mocy akapitu pierwszego lit. f) w zakresie niezbędnym do ograniczenia bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakichkolwiek osób. Biegły rewident lub firma audytorska muszą być w stanie wykazać wobec właściwych organów istnienie takiego zagrożenia.

- 3. Sprawozdanie z przejrzystości podpisuje biegły rewident lub firma audytorska.

Artykuł 14

Obowiązki informacyjne wobec właściwych organów

Biegli rewidentzi oraz firmy audytorskie co roku przedstawiają swojemu właściwemu organowi wykaz zbadanych jednostek interesu publicznego według wysokości uzyskanych od nich przychodów w podziale na:

- a) przychody z tytułu badań ustawowych;
- b) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1, wymaganych na mocy prawa unijnego lub krajowego; oraz
- c) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1, i które nie są wymagane na mocy prawa unijnego lub krajowego.

Artykuł 15

Prowadzenie dokumentacji

Biegli rewidentzi i firmy audytorskie przechowują dokumenty i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 3, art. 6, 7, art. 8 ust. 4–7, art. 10 i 11, art. 12 ust. 1 i 2, art. 14, art. 16 ust. 2, 3 i 5 niniejszego rozporządzenia, oraz art. 22b, 24a, 24b, 27 i 28 dyrektywy 2006/43/WE przez okres co najmniej pięciu lat od sporządzenia tych dokumentów lub informacji.

Państwa członkowskie mogą żądać od biegłych rewidentów i firm audytorskich przechowywania dokumentów i informacji, o których mowa w akapicie pierwszym, przez dłuższy okres zgodnie ze swoimi przepisami w zakresie ochrony danych osobowych oraz postępowania administracyjnego i sądowego.

TYTUŁ III

POWOŁYWANIE BIEGŁYCH REWIDENTÓW LUB FIRM AUDYTORSKICH PRZEZ JEDNOSTKI INTERESU PUBLICZNEGO

Artykuł 16

Powoływanie biegłych rewidentów lub firm audytorskich

1. Do celów stosowania art. 37 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, w przypadku powoływania biegłych rewidentów lub firm audytorskich przez jednostki interesu publicznego zastosowanie mają warunki określone w ust. 2–5 niniejszego artykułu, ale mogą one podlegać ust. 7.

W przypadku gdy zastosowanie ma art. 37 ust. 2 dyrektywy 2006/43/WE, jednostka interesu publicznego powiadamia właściwy organ o korzystaniu z alternatywnych systemów lub trybów, o których mowa w tym artykule. W tym przypadku nie stosuje się ust. 2–5 niniejszego artykułu.

2. Komitet ds. audytu przedstawia organowi administrującemu lub nadzorcemu badanej jednostki rekomendację dotyczącą powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich.

O ile nie dotyczy to odnowienia zlecenia badania zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2, rekomendacja zawiera uzasadnienie i przynajmniej dwie możliwości powierzenia zlecenia badania, a komitet ds. audytu wyraża należycie uzasadnioną preferencję wobec jednej z nich.

W swojej rekomendacji komitet ds. audytu stwierdza, że jego rekomendacja jest wolna od wpływów strony trzeciej i że nie została nań nałożona żadnego rodzaju klauzula, o której mowa w ust. 6.

3. O ile nie dotyczy to odnowienia zlecenia badania zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2, rekomendacja komitetu ds. audytu, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, jest sporządzana w następstwie procedury wyboru zorganizowanej przez badaną jednostkę, przy spełnieniu następujących kryteriów:

- a) badana jednostka może zaprosić dowolnych biegłych rewidentów lub firmy audytorskie do składania ofert w sprawie świadczenia usługi badania ustawowego, pod warunkiem że przestrzegane są przepisy art. 17 ust. 3 i że organizacja procedury przetargowej w żaden sposób nie wyklucza z udziału w procedurze wyboru firm, które uzyskały mniej niż 15 % swojego całkowitego wynagrodzenia z tytułu badań od jednostek interesu publicznego w danym państwie członkowskim w poprzednim roku kalendarzowym;
- b) badana jednostka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych biegłych rewidentów lub firm audytorskich. Dokumentacja przetargowa umożliwi im poznanie działalności badanej jednostki oraz rodzaju badania ustawowego, które ma zostać przeprowadzone. Dokumentacja przetargowa zawiera przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru, które są stosowane przez badaną jednostkę do oceny ofert złożonych przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie;
- c) badana jednostka ma swobodę określenia procedury wyboru i może prowadzić bezpośrednie negocjacje z zainteresowanymi oferentami w trakcie procedury;
- d) w przypadku gdy zgodnie z prawem unijnym lub krajowym właściwe organy, o których mowa w art. 20, wymagają, aby biegli rewidentzi i firmy audytorskie przestrzegali określonych standardów jakości, standardy te zostają uwzględnione w dokumentacji przetargowej;
- e) badana jednostka ocenia oferty złożone przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej. Badana jednostka przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru, które jest zatwierdzane przez komitet ds. audytu. Badana jednostka oraz komitet ds. audytu uwzględniają wszelkie ustalenia lub wnioski zawarte w ewentualnym sprawozdaniu z kontroli dotyczącym biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej składających ofertę, o którym to sprawozdaniu mowa w art. 26 ust. 8, opublikowanym przez właściwy organ zgodnie z art. 28 lit. d);

- f) badana jednostka jest w stanie — na wniosek — wykazać wobec właściwego organu, o którym mowa w art. 20, że procedura wyboru została przeprowadzona w sposób uczciwy.

Komitet ds. audytu jest odpowiedzialny za procedurę wyboru, o której mowa w akapicie pierwszym.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) właściwy organ, o którym mowa w art. 20 ust. 1, podaje do wiadomości publicznej aktualizowany co roku wykaz biegłych rewidentów i firm audytorskich. Właściwy organ wykorzystuje informacje przekazywane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie zgodnie z art. 14 do dokonania odpowiednich obliczeń.

4. Jednostki interesu publicznego spełniające kryteria określone w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) dyrektywy 2003/71/WE nie mają obowiązku stosowania procedury wyboru, o której mowa w ust. 3.

5. Propozycja dla walnego zgromadzenia wspólników lub członków badanej jednostki w sprawie powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich uwzględnia rekomendację i preferencję, o których mowa w ust. 2, sformułowane przez komitet ds. audytu lub organ wykonujący równoważne funkcje.

Jeżeli propozycja odbiega od preferencji komitetu ds. audytu, w propozycji uzasadnia się przyczyny niezastosowania się do rekomendacji komitetu ds. audytu. Niemniej jednak biegły rewident lub firma audytorska poleceni przez organ administrujący lub nadzorczy muszą wziąć udział w procedurze wyboru opisanej w ust. 3. Niniejszy akapit nie ma zastosowania w przypadku, gdy funkcje komitetu ds. audytu wykonywane są przez organ administrujący lub nadzorczy.

6. Za nieważne uznaje się wszelkie klauzule w umowach zawartych między jednostką interesu publicznego a stroną trzecią, które ograniczają możliwość wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego tej jednostki, przez walne zgromadzenie wspólników lub członków tej jednostki zgodnie z art. 37 dyrektywy 2006/43/WE, do określonych kategorii bądź wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich.

Jednostka interesu publicznego powiadamia bezpośrednio i niezwłocznie właściwe organy, o których mowa w art. 20, o wszelkich podejmowanych przez strony trzecie próbach narzucenia takiej klauzuli umownej lub wpływania w inny niewłaściwy sposób na decyzję walnego zgromadzenia wspólników lub członków co do wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

7. Państwa członkowskie mogą zdecydować o minimalnej liczbie biegłych rewidentów lub firm audytorskich powoływanych przez jednostki interesu publicznego w określonych okolicznościach i określają warunki regulujące stosunki między powołanymi biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi.

Państwo członkowskie powiadamia Komisję i stosowny Europejski Urząd Nadzoru o ustanowieniu wszelkich takich wymogów.

8. Jeżeli badana jednostka ma komitet ds. nominacji, w którym wspólnicy lub członkowie mają znaczące wpływy i którego zadaniem jest wydawanie rekomendacji w sprawie wyboru biegłych rewidentów, państwo członkowskie może zezwolić komitetowi ds. nominacji na wykonywanie funkcji komitetu ds. audytu określonych w niniejszym artykule i wymagać, by przedłożył on rekomendację, o której mowa w ust. 2, walnemu zgromadzeniu wspólników lub członków.

Artykuł 17

Okres trwania zlecenia badania

1. Jednostka interesu publicznego powołuje biegłego rewidenta lub firmę audytorską do wykonania pierwszego zlecenia; które trwa co najmniej jeden rok. Zlecenie może zostać odnowione.

Ani pierwsze zlecenie otrzymane przez danego biegłego rewidenta lub firmę audytorską ani pierwsze zlecenie łącznie z wszelkimi odnowionymi zleceniami nie może trwać dłużej niż dziesięć lat.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą:
 - a) wymagać, by pierwsze zlecenie, o którym mowa w ust. 1, trwało dłużej niż jeden rok;
 - b) ustalić maksymalny okres trwania zlecenia krótszy niż dziesięć lat dla zleceń, o których mowa w ust. 1 akapit drugi.
3. Po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lub w ust. 2 lit. b), lub po upływie okresów trwania zlecenia przedłużonych zgodnie z ust. 4 lub 6 ani biegły rewident czy firma audytorska ani, w stosownych przypadkach, żaden z członków ich sieci działających w ramach Unii nie podejmują badania ustawowego tej samej jednostki interesu publicznego w okresie kolejnych czterech lat.
4. W drodze odstępstwa od ust. 1 i ust. 2 lit. b) państwa członkowskie mogą przewidzieć, że maksymalne okresy trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), mogą zostać przedłużone na maksymalny okres:
 - a) dwudziestu lat — w przypadku gdy prowadzone jest zgodnie z art. 16 ust. 2–5 postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w odniesieniu do badania ustawowego, które staje się skuteczne po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b); lub
 - b) dwudziestu czterech lat — po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), równocześnie zatrudniano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, pod warunkiem że wynikiem badania ustawowego jest wspólne sprawozdanie z badania, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 2006/43/WE.
5. Maksymalne okresy trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), zostają przedłużone jedynie wtedy, gdy na podstawie rekomendacji komitetu ds. audytu organ administrujący lub nadzorczy zaproponują walnemu zgromadzeniu wspólników lub członków, zgodnie z prawem krajowym, odnowienie zlecenia, a propozycja ta zostanie przyjęta.
6. Po upływie maksymalnego okresu, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 akapit drugi, w ust. 2 lit. b), lub w ust. 4, jednostka interesu publicznego może, w drodze wyjątku, złożyć do właściwego organu, o którym mowa w art. 20 ust. 1, wniosek o zezwolenie na przedłużenie celem ponownego powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej na kolejne zlecenie, w przypadku gdy spełnione są warunki określone w ust. 4 lit. a) lub b). Takie dodatkowe zlecenie nie trwa dłużej niż dwa lata.
7. Kluczowi partnerzy firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego kończą swój udział w badaniu ustawowym badanej jednostki nie później niż po upływie siedmiu lat od daty swojego powołania. Nie mogą oni ponownie brać udziału w badaniu ustawowym badanej jednostki przed upływem trzech lat od zakończenia poprzedniego udziału.

W drodze odstępstwa państwa członkowskie mogą wymagać, by kluczowi partnerzy firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego zakończyli swój udział w badaniu ustawowym badanej jednostki wcześniej niż po upływie siedmiu lat od daty swojego powołania.

Biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiedni mechanizm stopniowej rotacji w odniesieniu do najwyższego rangą personelu biorącego udział w badaniu ustawowym, obejmujący przynajmniej osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów. Mechanizm stopniowej rotacji jest wdrażany etapowo, obejmując raczej poszczególne osoby niż cały zespół wykonujący zlecenie. Jest on proporcjonalny względem skali i stopnia złożoności działalności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

Biegły rewident lub firma audytorska są w stanie wykazać wobec właściwych organów, że mechanizm ten jest skutecznie stosowany i dostosowany do skali i stopnia złożoności działalności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

8. Do celów niniejszego artykułu czas trwania zlecenia badania liczy się od pierwszego roku obrotowego objętego umową zlecenia badania, w którym to roku biegły rewident lub firma audytorska zostali powołani po raz pierwszy do przeprowadzenia następujących nieprzerwanie po sobie badań ustawowych tej samej jednostki interesu publicznego.

Do celów niniejszego artykułu firma audytorska obejmuje inne firmy, które firma audytorska przejęła lub z którymi się połączyła.

Jeżeli nie ma pewności co do daty rozpoczęcia przeprowadzenia przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską następujących nieprzerwanie po sobie badań ustawowych dla jednostki interesu publicznego, np. ze względu na połączenia, przejęcia lub zmiany w strukturze własnościowej firm, biegły rewident lub firma audytorska niezwłocznie zgłasza takie wątpliwości do właściwego organu, który ostatecznie określa stosowną datę do celów akapitu pierwszego.

Artykuł 18

Dokumentacja z badania przekazywana nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej

W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska zostają zastąpieni innym biegłym rewidentem lub firmą audytorską, dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska spełniają wymogi określone w art. 23 ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE.

Z zastrzeżeniem art. 15 dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska zapewniają również nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej dostęp do dodatkowych sprawozdań, o których mowa w art. 11, za poprzednie lata oraz do wszelkich informacji przekazanych właściwym organom zgodnie z art. 12 i 13.

Dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska są w stanie wykazać wobec właściwego organu, że informacje te zostały przekazane nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej.

Artykuł 19

Odwołanie i rezygnacja biegłych rewidentów lub firm audytorskich

Bez uszczerbku dla art. 38 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, każdy właściwy organ wyznaczony przez państwo członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 2 niniejszego rozporządzenia przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 20 ust. 1, informacje o odwołaniu lub rezygnacji biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w czasie wykonywania zlecenia wraz z odpowiednim wyjaśnieniem przyczyn.

TYTUŁ IV

NADZÓR NAD CZYNNOŚCIAMI BIEGŁYCH REWIDENTÓW I FIRM AUDYTORSKICH PRZEPROWADZAJĄCYCH USTAWOWE BADANIA JEDNOSTEK INTERESU PUBLICZNEGO

ROZDZIAŁ I

Właściwe organy

Artykuł 20

Wyznaczenie właściwych organów

1. Właściwe organy odpowiedzialne za wykonywanie zadań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu i za zapewnianie stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia są wyznaczone spośród następujących organów:

- a) właściwy organ, o którym mowa w art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/109/WE;
- b) właściwy organ, o którym mowa w art. 24 ust. 4 lit. h) dyrektywy 2004/109/WE;
- c) właściwy organ, o którym mowa w art. 32 dyrektywy 2006/43/WE.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, państwa członkowskie mogą zdecydować, że odpowiedzialność za zapewnienie stosowania całości lub części przepisów tytułu III niniejszego rozporządzenia zostaje powierzona, stosownie do okoliczności, właściwym organom, o których mowa w:

- a) art. 48 dyrektywy 2004/39/WE;
- b) art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/109/WE;
- c) art. 24 ust. 4 lit. h) dyrektywy 2004/109/WE;
- d) art. 20 dyrektywy 2007/64/WE;
- e) art. 30 dyrektywy 2009/138/WE;
- f) art. 4 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE;

lub innym organom wyznaczonym prawem krajowym.

3. W przypadku wyznaczenia większej liczby właściwych organów zgodnie z ust. 1 i 2, organy te muszą być zorganizowane w sposób zapewniający wyraźny podział zadań.

4. Ust. 1, 2 i 3 pozostają bez uszczerbku dla uprawnienia państwa członkowskiego do przyjęcia odrębnych uzgodnień prawnych i administracyjnych dla krajów i terytoriów, z którymi dane państwo członkowskie utrzymuje szczególne stosunki.

5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wyznaczeniu właściwych organów do celów niniejszego rozporządzenia.

Komisja konsoliduje te informacje i podaje je do wiadomości publicznej.

Artykuł 21

Warunki dotyczące niezależności

Właściwe organy są niezależne od biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Właściwe organy mogą konsultować się z ekspertami, o których mowa w art. 26 ust. 1 lit. c), w celu wykonania określonych zadań, i może korzystać z ich wsparcia, gdy jest to niezbędne do prawidłowego wykonania zadań tych organów. W takich przypadkach eksperci nie są włączani w proces podejmowania decyzji.

Członkiem organu zarządzającego ani osobą odpowiedzialną za podejmowanie decyzji przez te właściwe organy nie może być osoba, która w trakcie pełnienia tych funkcji lub w ciągu trzech poprzednich lat:

- a) przeprowadzała badania ustawowe;
- b) posiadała prawa głosu w firmie audytorskiej;
- c) była członkiem organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej;
- d) była partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na innej zasadzie wykonywała zlecenia dla tej firmy.

Finansowanie tych organów jest zabezpieczone i wolne od niewłaściwego wpływu ze strony biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Artykuł 22

Tajemnica zawodowa w odniesieniu do właściwych organów

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej stosuje się do wszystkich osób, które są lub były zatrudnione przez właściwe organy lub przez dowolny organ lub władzę, którym właściwe organy przekazały zadania na podstawie art. 24 niniejszego rozporządzenia, a także do osób, które działają lub działały w oparciu o indywidualną umowę na rzecz wyżej wymienionych organów lub biorą lub brały udział w zarządzaniu nimi. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą być ujawniane żadnej innej osobie ani organowi, chyba że wymagają tego obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu lub przepisy ustawowe, wykonawcze lub procedury administracyjne państwa członkowskiego.

Artykuł 23

Uprawnienia właściwych organów

1. Bez uszczerbku dla art. 26, w trakcie wykonywania zadań przewidzianych niniejszym rozporządzeniem właściwe organy lub dowolne inne organy publiczne państwa członkowskiego nie mogą ingerować w treść sprawozdań z badania.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy posiadały wszystkie uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe konieczne do pełnienia ich funkcji na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z przepisami rozdziału VII dyrektywy 2006/43/WE.
3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu obejmują co najmniej uprawnienia do:
 - a) uzyskania dostępu do danych związanych z badaniem ustawowym lub innych dokumentów znajdujących się w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich w dowolnej formie, mających znaczenie dla wykonywania ich zadań, oraz uprawnienie do otrzymania lub zabrania kopii tych dokumentów;
 - b) uzyskania informacji związanych z badaniem ustawowym od dowolnych osób;
 - c) przeprowadzania wobec biegłych rewidentów lub firm audytorskich kontroli na miejscu;
 - d) przekazywania spraw do prokuratury w celu wszczęcia postępowania karnego;
 - e) zwracania się do ekspertów o prowadzenie weryfikacji lub dochodzeń;
 - f) przyjmowania środków administracyjnych i nakładania kar, o których mowa w art. 30a dyrektywy 2006/43/WE.

Właściwe organy mogą skorzystać z uprawnień, o których mowa w akapicie pierwszym, wyłącznie w odniesieniu do:

- a) biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego;
 - b) osób uczestniczących w czynnościach biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego;
 - c) badanych jednostek interesu publicznego, ich podmiotów powiązanych i powiązanych stron trzecich;
 - d) stron trzecich, którym biegli rewidenty i firmy audytorskie przeprowadzają ustawowe badania jednostek interesu publicznego zleciły określone funkcje lub czynności na zasadzie outsourcingu; oraz
 - e) osób w inny sposób związanych lub powiązanych z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi ustawowe badania jednostek interesu publicznego.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy mogły wykonywać uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe w dowolny z następujących sposobów:
 - a) bezpośrednio;
 - b) we współpracy z innymi organami;
 - c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.

5. Uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe właściwych organów wykonywane są w pełnej zgodności z prawem krajowym, a w szczególności zgodnie z zasadami poszanowania życia prywatnego i prawa do obrony.

6. Przetwarzanie danych osobowych przetwarzanych w ramach wykonywania uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych zgodnie z niniejszym artykułem odbywa się zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.

Artykuł 24

Przekazywanie zadań

1. Państwa członkowskie mogą przekazać lub zezwolić właściwym organom, o którym mowa w art. 20 ust. 1, by przekazały dowolne z zadań, które należy wykonać zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, innym organom lub władzom wyznaczonym lub w inny sposób upoważnionym z mocy prawa do wykonywania takich zadań, z wyjątkiem zadań związanych z:

- a) systemem zapewniania jakości, o którym mowa w art. 26;
- b) dochodzeniami, o których mowa w art. 23 niniejszego rozporządzenia i w art. 32 dyrektywy 2006/43/WE, wynikającymi z tego systemu zapewniania jakości lub ze spraw przekazanych przez inny organ;
- c) karami i środkami, o których mowa w rozdziale VII dyrektywy 2006/43/WE, związanych z kontrolami zapewnienia jakości lub dochodzeniami w sprawie badań ustawowych jednostek interesu publicznego.

2. Realizacja zadań przez inne organy lub władze odbywa się na podstawie ich wyraźnego przekazania przez właściwe organy. Przy przekazywaniu zadań określa się przekazywane zadania oraz warunki ich wykonywania.

W przypadku gdy właściwy organ przekazuje zadania innym organom lub władzom, zachowuje on możliwość odebrania przekazanych uprawnień w indywidualnych przypadkach.

3. Organy lub władze, którym przekazano zadania, są zorganizowane w taki sposób, aby nie występowały konflikty interesów. Ostateczną odpowiedzialność za nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia oraz środków wykonawczych przyjętych na jego podstawie ponoszą właściwe organy dokonujące przekazania zadań.

Właściwy organ informuje Komisję i właściwe organy państw członkowskich o wszelkich uzgodnieniach zawartych w odniesieniu do przekazywania zadań, w tym o dokładnych warunkach regulujących przekazywanie zadań.

4. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zdecydować o przekazaniu zadań, o których mowa w ust. 1 lit. c), innym organom lub władzom wyznaczonym lub w inny sposób upoważnionym z mocy prawa do wykonywania takich zadań, jeżeli większość osób biorących udział w zarządzaniu tymi organami lub władzami jest niezależna od zawodu biegłego rewidenta.

Artykuł 25

Współpraca z innymi właściwymi organami na szczeblu krajowym

Właściwe organy wyznaczone zgodnie z art. 20 ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, dowolny organ, któremu właściwy organ przekazał zadania, współpracują na szczeblu krajowym z:

- a) właściwym organem, o którym mowa w art. 32 ust. 4 dyrektywy 2006/43/WE;
- b) organami, o których mowa w art. 20 ust. 2, bez względu na to, czy zostały one wyznaczone jako właściwe organy do celów niniejszego rozporządzenia czy nie;
- c) jednostkami analityki finansowej oraz właściwymi organami, o których mowa w art. 21 i 37 dyrektywy 2005/60/WE.

Do celów takiej współpracy zastosowanie ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej określony w art. 22 niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ II

Zapewnianie jakości, monitorowanie rynku i przejrzystość właściwych organów

Artykuł 26

Zapewnianie jakości

1. Na potrzeby niniejszego artykułu:
 - a) „inspekcje” oznaczają kontrole zapewnienia jakości biegłych rewidentów i firm audytorskich, prowadzone przez inspektora i niestanowiące dochodzenia w rozumieniu art. 32 ust. 5 dyrektywy 2006/43/WE;
 - b) „inspektor” oznacza kontrolera spełniającego wymogi określone w ust. 5 akapit pierwszy lit. a) niniejszego artykułu i zatrudnionego przez właściwe organy lub działający w oparciu o inną umowę na rzecz właściwego organu;
 - c) „ekspert” oznacza osobę fizyczną posiadającą określoną wiedzę fachową w zakresie rynków finansowych, sprawozdawczości finansowej, badania sprawozdań finansowych lub innych dziedzin istotnych dla inspekcji, w tym praktykujących biegłych rewidentów.
2. Właściwe organy wyznaczone na mocy art. 20 ust. 1 ustanawiają skuteczny system zapewniania jakości badań sprawozdań finansowych.

Właściwe organy prowadzą kontrole biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego na podstawie analizy ryzyka oraz:

- a) w przypadku biegłych rewidentów i firm audytorskich prowadzących badania ustawowe jednostek interesu publicznego innych niż jednostki zdefiniowane w art. 2 pkt 17 i 18 dyrektywy 2006/43/WE — przynajmniej raz na trzy lata; oraz
- b) w przypadkach innych niż określone w lit. a) — przynajmniej raz na sześć lat.

3. Właściwy organ ma następujący zakres obowiązków:

- a) zatwierdzanie i zmienianie metodyki inspekcji, w tym instrukcji przeprowadzania inspekcji oraz podejmowania dalszych działań poinspekcyjnych, metodyki związanej ze sprawozdawczością z inspekcji i programów inspekcji okresowych;
- b) zatwierdzanie i zmienianie sprawozdań z inspekcji i sprawozdań z dalszych działań poinspekcyjnych;
- c) zatwierdzanie i przydzielanie inspektorów do każdej inspekcji.

Właściwy organ przeznacza odpowiednie zasoby na system zapewniania jakości.

4. Właściwy organ organizuje system zapewniania jakości w sposób niezależny od kontrolowanych biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Właściwy organ zapewnia wprowadzenie odpowiednich strategii oraz procedur związanych z niezależnością i obiektywizmem pracowników, w tym inspektorów, oraz z zarządzaniem systemem zapewniania jakości.

5. Przy powoływaniu inspektorów właściwy organ stosuje następujące kryteria:

- a) inspektorzy posiadają odpowiednie wykształcenie kierunkowe oraz właściwe doświadczenie w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej w połączeniu ze szczegółowym szkoleniem w zakresie kontroli zapewnienia jakości;
- b) osoba będąca praktykującym biegłym rewidentem lub zatrudniona przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską bądź w inny sposób związana z biegłym rewidentem lub firmą audytorską nie może pełnić funkcji inspektora;
- c) dana osoba nie może pełnić funkcji inspektora w ramach inspekcji przeprowadzanej u danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej przed upływem przynajmniej trzech lat od momentu, gdy przestała być ona partnerem lub pracownikiem danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej lub przestała być ona w inny sposób powiązana z danym biegłym rewidentem lub daną firmą audytorską;
- d) inspektorzy składają oświadczenie o braku konfliktu interesów między nimi a biegłym rewidentem i firmą audytorską, które mają zostać poddane inspekcji.

W drodze odstępstwa od ust. 1 lit. b), właściwy organ może podpisać umowy z ekspertami na przeprowadzenie określonych inspekcji w przypadku niedostatecznej liczby inspektorów w ramach tego organu. Właściwy organ może również korzystać z pomocy ekspertów, gdy jest to niezbędne do właściwego przeprowadzenia inspekcji. W takich przypadkach właściwe organy oraz eksperci przestrzegają wymogów niniejszego ustępu. Eksperti nie uczestniczą w zarządzaniu organami i stowarzyszeniami zawodowymi, nie są przez nie zatrudniani ani nie działają na ich rzecz w oparciu o inną umowę, ale mogą być ich członkami.

6. Zakres inspekcji obejmuje co najmniej:

- a) ocenę struktury systemu wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej;
- b) stosowne badanie zgodności procedur i przegląd zbiorów dokumentacji z badania jednostek interesu publicznego w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości;
- c) w świetle ustaleń z inspekcji zgodnie z lit. a) i b) niniejszego ustępu — ocenę zawartości najbardziej aktualnego rocznego sprawozdania z przejrzystości opublikowanego przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską zgodnie z art. 13.

7. Ocenie poddaje się przynajmniej następujące polityki i procedury wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej:

- a) przestrzeganie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości, jak również wymogów w zakresie etyki i niezależności, w tym określonych w rozdziale IV dyrektywy 2006/43/WE i w art. 4–5 niniejszego rozporządzenia, jak również odnośnych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych danego państwa członkowskiego;
- b) ilość i jakość wykorzystywanych zasobów, w tym przestrzeganie wymogów kształcenia ustawicznego określonych w art. 13 dyrektywy 2006/43/WE;
- c) zgodność z wymogami określonymi w art. 4 niniejszego rozporządzenia w zakresie wynagrodzenia pobieranego z tytułu badania.

Do celów badania zgodności wybiera się zbiory dokumentacji z badania na podstawie analizy ryzyka nieprzeprowadzenia badania ustawowego w odpowiedni sposób.

Właściwe organy okresowo dokonują również przeglądu metodyki wykorzystywanej przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie do przeprowadzania badań ustawowych.

Poza inspekcjami, o których mowa w akapicie pierwszym, właściwym organom przysługują uprawnienia do przeprowadzania innych inspekcji.

8. Ustalenia i wnioski z inspekcji, na których opierają się zalecenia, w tym ustalenia i wnioski dotyczące sprawozdania z przejrzystości, są przekazywane poddawanemu inspekcji biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej oraz omawiane z nimi przed sfinalizowaniem sprawozdania z inspekcji.

Biegły rewident lub firma audytorska poddani inspekcji wdrażają zalecenia z inspekcji w rozsądnym terminie określonym przez właściwy organ. Termin ten nie może przekraczać 12 miesięcy w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

9. Inspekcja jest przedmiotem sprawozdania, które zawiera najważniejsze wnioski i zalecenia z kontroli zapewnienia jakości.

*Artykuł 27***Monitorowanie jakości i konkurencji na rynku**

1. Właściwe organy wyznaczone na mocy art. 20 ust. 1 oraz Europejska Sieć Konkurencji, stosownie do okoliczności, regularnie monitorują zmiany na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego i oceniają w szczególności:

- a) rodzaje ryzyka wynikające z wysokiej liczby nieprawidłowości w zakresie jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, w tym systematycznych (metodycznych) nieprawidłowości w ramach sieci firm audytorskich, co może prowadzić do upadku dowolnej firmy audytorskiej, zakłóceń w świadczeniu usług w zakresie badań ustawowych w konkretnym sektorze lub w różnych sektorach, dalszej akumulacji ryzyka nieprawidłowości w zakresie badań oraz wpłynąć na ogólną stabilność sektora finansowego;
- b) poziomy koncentracji rynku, w tym na szczeblu konkretnych sektorów;
- c) wyniki działania komitetów ds. audytu;
- d) potrzebę przyjęcia środków w celu ograniczenia rodzajów ryzyka, o których mowa w lit. a).

2. Do dnia 17 czerwca 2016 r., a następnie przynajmniej co trzy lata, każdy właściwy organ i Europejska Sieć Konkurencji sporządzają sprawozdanie na temat zmian na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego i przedkładają je KEONA, EUNGiPW, EUNB, EUNUiPPE oraz Komisji.

Komisja po konsultacji z KEONA, EUNGiPW, EUNB i EUNUiPPE wykorzystuje te sprawozdania do sporządzenia wspólnego sprawozdania na temat tych zmian na poziomie Unii. To wspólne sprawozdanie jest przedkładane Radzie, Europejskiemu Bankowi Centralnemu i Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego, jak również, w stosownych przypadkach, Parlamentowi Europejskiemu.

*Artykuł 28***Przejrzystość właściwych organów**

Właściwe organy są przejrzyste i publikują przynajmniej:

- a) roczne sprawozdania z działalności dotyczące zadań na mocy niniejszego rozporządzenia;
- b) roczne programy prac dotyczące zadań na mocy niniejszego rozporządzenia;
- c) coroczne sprawozdanie z ogólnych wyników systemu zapewniania jakości. Sprawozdanie to obejmuje informacje na temat wydanych zaleceń, działań prowadzonych w następstwie zaleceń, podjętych środków nadzorczych oraz nałożonych kar. Zawiera ono także informacje ilościowe oraz inne kluczowe informacje o wynikach dotyczące zasobów finansowych i kadrowych, a także efektywności i skuteczności systemu zapewniania jakości;
- d) informacje zbiorcze na temat ustaleń i wniosków z inspekcji, o których mowa w art. 26 ust. 8 akapit pierwszy. Państwa członkowskie mogą wymagać publikowania tych ustaleń i wniosków w odniesieniu do poszczególnych inspekcji.

ROZDZIAŁ III

Współpraca między właściwymi organami oraz stosunki z europejskimi urzędami nadzoru*Artykuł 29***Obowiązek współpracy**

Właściwe organy państw członkowskich współpracują ze sobą, jeżeli jest to konieczne do celów niniejszego rozporządzenia, w tym w przypadkach, kiedy zachowanie będące przedmiotem dochodzenia nie stanowi naruszenia żadnych przepisów ustawodawczych lub wykonawczych obowiązujących w danym państwie członkowskim.

Artykuł 30

Ustanowienie KEONA

1. Bez uszczerbku dla organizacji krajowego nadzoru audytowego, współpraca między właściwymi organami jest organizowana w ramach KEONA.
2. W skład KEONA wchodzi jeden członek z każdego państwa członkowskiego będący przedstawicielem na wysokim szczeblu właściwych organów, o których mowa w art. 32 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, oraz jeden członek powoływany przez EUNGiPW, zwani dalej „członkami”.
3. EUNB i EUNUiPPE zapraszane są do udziału w posiedzeniach KEONA w charakterze obserwatorów.
4. Posiedzenia KEONA odbywają się w regularnych odstępach czasu oraz, w razie konieczności, na wniosek Komisji lub państwa członkowskiego.
5. Każdy członek KEONA dysponuje jednym głosem, z wyjątkiem członka powołanego przez EUNGiPW, który nie ma prawa głosu. O ile nie zostanie postanowione inaczej, KEONA przyjmuje decyzje zwykłą większością głosów swoich członków.
6. Przewodniczący KEONA jest wybierany z listy kandydatów reprezentujących właściwe organy, o których mowa w art. 32 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE oraz odwoływany w każdym przypadku większością 2/3 głosów członków. Przewodniczący wybierany jest na czteroletnią kadencję. Ta sama osoba nie może rozpocząć drugiej kadencji na stanowisku przewodniczącego bezpośrednio po upływie pierwszej kadencji, ale może zostać ponownie wybrana na to stanowisko po okresie karencji wynoszącym cztery lata.

Wiceprzewodniczący jest powoływany i odwoływany przez Komisję.

Przewodniczący i wiceprzewodniczący nie mają prawa głosu.

W przypadku złożenia rezygnacji przez przewodniczącego lub odwołania go ze stanowiska przed upływem kadencji wiceprzewodniczący pełni funkcję przewodniczącego do czasu kolejnego posiedzenia KEONA, na którym zostanie wybrany przewodniczący na okres pozostający do końca kadencji.

7. KEONA:

- a) ułatwia wymianę informacji, wiedzy fachowej i najlepszych praktyk w zakresie wdrażania niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE;
- b) zapewnia Komisji i właściwym organom — na ich wniosek — fachowe doradztwo w zakresie kwestii związanych z wdrażaniem niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE;
- c) wnosi wkład w techniczną ocenę systemów nadzoru publicznego działających w państwach trzecich oraz w międzynarodową współpracę w tym zakresie między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, o której mowa w art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE;
- d) wnosi wkład w techniczną analizę międzynarodowych standardów badania, łącznie z procesami ich opracowywania, z myślą o przyjęciu ich na szczeblu unijnym;
- e) przyczynia się do doskonalenia mechanizmów współpracy w zakresie nadzoru nad biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi jednostek interesu publicznego lub nad sieciami, do których biegli rewidenty lub firmy audytorskie należą;
- f) wykonuje inne zadania w zakresie koordynacji działań przewidziane w niniejszym rozporządzeniu lub w dyrektywie 2006/43/WE.

8. Do celów wykonywania zadań, o których mowa w ust. 7 lit. c), KEONA zwraca się z wnioskiem o pomoc do EUNGiPW, EUNB lub EUNUiPPE w zakresie, w jakim wniosek ten jest związany ze współpracą międzynarodową między państwami członkowskimi a państwami trzecimi w dziedzinie badań ustawowych jednostek interesu publicznego nadzorowanych przez te Europejskie Urzędy Nadzoru. W przypadku takiego wniosku EUNGiPW, EUNB lub EUNUiPPE udzielają KEONA pomocy w wykonaniu jego zadania.

9. Do celów wykonywania swoich zadań KEONA może przyjmować niewiążące wytyczne lub opinie.

Komisja publikuje wytyczne i opinie przyjęte przez KEONA.

10. W stosownych przypadkach KEONA przejmuję wszystkie dotychczasowe i bieżące zadania od Europejskiej Grupy Organów Nadzoru nad Rewidentami (EGAOB) ustanowionej na mocy decyzji Komisji 2005/909/WE.
11. KEONA może ustanawiać podgrupy — stałe lub *ad hoc* — w celu analizowania określonych kwestii zgodnie z warunkami funkcjonowania określonymi przez KEONA. W dyskusjach podgrup mogą brać udział właściwe organy z krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej zwanego „EOG”) w dziedzinie nadzoru audytowego lub można do nich zaprosić — w indywidualnych przypadkach — właściwe organy z krajów spoza UE/EOG, z zastrzeżeniem zatwierdzenia ich udziału przez członków KEONA. Udział właściwego organu z państwa spoza UE/EOG może podlegać ograniczeniom czasowym.
12. KEONA ustanawia podgrupę do celów wykonywania zadań, o których mowa w ust. 7 lit. c). Przewodniczącym tej podgrupy jest członek powołany przez EUNGIPW zgodnie z ust. 2.
13. Na wniosek co najmniej trzech członków lub — jeżeli zostanie to uznane za wskazane lub niezbędne — z własnej inicjatywy, przewodniczący KEONA może zaprosić ekspertów, w tym praktykujących biegłych rewidentów, posiadających szczegółową wiedzę na temat będący przedmiotem dyskusji do udziału w obradach KEONA lub podgrupy KEONA w charakterze obserwatorów. KEONA może zapraszać przedstawicieli właściwych organów z państw trzecich posiadających kompetencje w dziedzinie nadzoru nad rewidentami do udziału w obradach KEONA lub jego podgrupy w charakterze obserwatorów.
14. Sekretariat KEONA zapewnia Komisja. Wydatki KEONA są uwzględniane w preliminarzu Komisji.
15. Przewodniczący przygotowuje wstępny porządek obrad każdego posiedzenia KEONA z należyтым uwzględnieniem pisemnych uwag członków.
16. Przewodniczący lub, w przypadku jego nieobecności, wiceprzewodniczący przekazuje opinie lub stanowiska KEONA jedynie po zatwierdzeniu ich przez członków.
17. Obrady KEONA nie są jawne.
18. KEONA przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 31

Współpraca w zakresie kontroli zapewnienia jakości oraz dochodzeń lub kontroli na miejscu

1. Właściwe organy podejmują środki dla zapewnienia skutecznej współpracy na poziomie Unii w zakresie kontroli zapewnienia jakości.
2. Właściwy organ jednego państwa członkowskiego może zwrócić się z wnioskiem o pomoc do właściwego organu innego państwa członkowskiego w odniesieniu do kontroli zapewnienia jakości biegłych rewidentów lub firm audytorskich należących do sieci prowadzących znaczącą działalność w państwie członkowskim, do którego skierowany jest wniosek.
3. W przypadku gdy właściwy organ otrzymuje wniosek od właściwego organu innego państwa członkowskiego z prośbą o udział w kontroli zapewnienia jakości biegłych rewidentów lub firm audytorskich należących do sieci prowadzących znaczącą działalność w państwie członkowskim, do którego skierowany jest wniosek, zezwala on właściwemu organowi składającemu wniosek na udział w takiej kontroli zapewnienia jakości.

Właściwy organ składający wniosek nie ma prawa dostępu do informacji, które mogą naruszyć krajowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa lub mogą mieć niekorzystne skutki dla suwerenności, bezpieczeństwa lub porządku publicznego państwa członkowskiego otrzymującego wniosek.

4. W przypadku gdy właściwy organ dojdzie do wniosku, że na terytorium innego państwa członkowskiego są lub były prowadzone czynności sprzeczne z przepisami niniejszego rozporządzenia, powiadamia on właściwy organ tego drugiego państwa członkowskiego o swoim wniosku możliwie jak najprecyzyjniej. Właściwy organ tego drugiego państwa członkowskiego podejmuje odpowiednie działania. Informuje on powiadamiający właściwy organ o wyniku tego działania oraz, w możliwym zakresie, o istotnych zmianach sytuacji na poszczególnych etapach.

5. Właściwy organ jednego państwa członkowskiego może złożyć wniosek o przeprowadzenie dochodzenia przez właściwy organ innego państwa członkowskiego na terytorium tego ostatniego.

Może on również złożyć wniosek o to, by część jego własnych pracowników mogła towarzyszyć pracownikom właściwego organu danego państwa członkowskiego w trakcie dochodzenia, w tym w trakcie kontroli na miejscu.

Całe dochodzenie lub inspekcja podlegają ogólnej kontroli państwa członkowskiego, na terytorium którego są prowadzone.

6. Właściwy organ otrzymujący wniosek może odmówić przychylenia się do wniosku o przeprowadzenie dochodzenia, o którym mowa w ust. 5 akapit pierwszy, lub przychylenia się do wniosku o możliwość, by pracownicy właściwego organu innego państwa członkowskiego towarzyszyli pracownikom właściwego organu, o którym mowa w ust. 5 akapit drugi, w następujących przypadkach:

- a) jeżeli takie dochodzenie lub kontrola na miejscu mogą naruszyć krajowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa lub mieć niekorzystne skutki dla suwerenności, bezpieczeństwa lub porządku publicznego państwa członkowskiego otrzymującego wniosek;
- b) jeżeli przed organami państwa członkowskiego otrzymującego wniosek zostało już wszczęte postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych czynności i przeciwko tym samym osobom;
- c) jeżeli organy państwa członkowskiego otrzymującego wniosek wydały już prawomocny wyrok w odniesieniu do tych samych czynności i wobec tych samych osób.

7. W przypadku kontroli zapewnienia jakości lub dochodzenia o skutkach transgranicznych właściwe organy odnoszących państw członkowskich mogą skierować do KEONA wspólny wniosek o koordynację kontroli lub dochodzenia.

Artykuł 32

Kolegia właściwych organów

1. Aby ułatwić wykonywanie zadań, o których mowa w art. 26 oraz art. 31 ust. 4–6 niniejszego rozporządzenia i art. 30 dyrektywy 2006/43/WE w odniesieniu do konkretnych biegłych rewidentów, firm audytorskich lub ich sieci, można ustanawiać kolegia z udziałem właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia i dowolnego innego właściwego organu, pod warunkiem że:

- a) biegły rewident lub firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego w ramach jurysdykcji danego państwa członkowskiego; lub
- b) oddział będący częścią firmy audytorskiej ma siedzibę w jurysdykcji danego państwa członkowskiego.

2. W przypadku konkretnych biegłych rewidentów lub firm audytorskich właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia pełni rolę moderatora.

3. W odniesieniu do konkretnych sieci właściwe organy państw członkowskich, w których sieć prowadzi znaczącą działalność, mogą zwrócić się do KEONA z wnioskiem o ustanowienie kolegium z udziałem właściwych organów składających wniosek.

4. W ciągu 15 dni roboczych od ustanowienia kolegium właściwych organów w odniesieniu do konkretnej sieci, jego członkowie wybierają moderatora. W przypadku braku porozumienia KEONA wyznacza moderatora spośród członków kolegium.

Członkowie kolegium weryfikują wybór moderatora przynajmniej raz na pięć lat, aby zapewnić, że wybrany moderator jest nadal najodpowiedniejszą osobą do pełnienia tej funkcji.

5. Moderator przewodniczy posiedzeniom kolegium, koordynuje działania kolegium i zapewnia skuteczną wymianę informacji wśród członków kolegium.

6. W terminie 10 dni roboczych od wyboru moderatora ustanawia on pisemne ustalenia koordynacyjne w ramach kolegium dotyczące następujących zagadnień:

- a) informacji będących przedmiotem wymiany między właściwymi organami;
- b) przypadków, w których właściwe organy muszą się wzajemnie ze sobą konsultować;
- c) przypadków, w których właściwe organy mogą przekazywać zadania nadzorcze zgodnie z art. 33.

7. W przypadku braku zgody co do pisemnych ustaleń koordynacyjnych, przyjmowanych podstawie ust. 6, każdy członek kolegium może przekazać sprawę do KEONA. Moderator należy uwzględnić wszelkie porady otrzymane od KEONA w zakresie pisemnych ustaleń koordynacyjnych przed uzgodnieniem ich ostatecznego tekstu. Pisemne ustalenia koordynacyjne zawarte są w jednym dokumencie zawierającym pełne uzasadnienie ewentualnych znaczących odstępstw od treści porad otrzymanych od KEONA. Moderator przekazuje pisemne ustalenia koordynacyjne członkom kolegium oraz KEONA.

Artykuł 33

Przekazywanie zadań

Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia może przekazać dowolne spośród swoich zadań właściwemu organowi innego państwa członkowskiego pod warunkiem uzyskania zgody tego organu. Fakt przekazania zadań nie ma wpływu na odpowiedzialność przekazującego je właściwego organu.

Artykuł 34

Poufność i tajemnica zawodowa w odniesieniu do współpracy między właściwymi organami

1. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób, które pracują lub pracowały na rzecz organów uczestniczących we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą być ujawniane innej osobie ani organowi z wyjątkiem sytuacji, gdy ujawnienie takie jest niezbędne do celów postępowania sądowego lub wymagane prawem unijnym lub krajowym.

2. Art. 22 nie uniemożliwia organom uczestniczącym we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30, ani właściwym organom wymiany informacji poufnych. Informacje będące przedmiotem takiej wymiany są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione obecnie lub w przeszłości przez właściwe organy.

3. Wszystkie informacje wymieniane na mocy niniejszego rozporządzenia między organami uczestniczącymi we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30, a właściwymi organami i innymi organami oraz władzami traktuje się jako poufne, z wyjątkiem sytuacji gdy ich ujawnienie jest wymagane prawem unijnym lub krajowym.

Artykuł 35

Ochrona danych osobowych

1. Państwa członkowskie stosują dyrektywę 95/46/WE w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w państwach członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Do przetwarzania danych osobowych przez KEONA, EUNGiPW, EUNB i EUNUiPPE w kontekście niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

ROZDZIAŁ IV

Współpraca z organami państwa trzeciego i z międzynarodowymi organizacjami i organami

Artykuł 36

Umowa w sprawie wymiany informacji

1. Właściwe organy mogą zawierać umowy o współpracy w zakresie wymiany informacji z właściwymi organami państw trzecich wyłącznie w przypadku, gdy ujawniane informacje podlegają w odnośnych państwach trzecich gwarancjom zachowania tajemnicy zawodowej, które są przynajmniej równoważne gwarancjom określonym w art. 22 i 34. Właściwe organy niezwłocznie przekazują KEONA informację o zawarciu takich umów i powiadamiają o takich umowach Komisję.

Informacje podlegają wymianie na mocy niniejszego artykułu jedynie w przypadkach, gdy taka wymiana informacji jest niezbędna w celu wykonywania przez te właściwe organy ich zadań na mocy niniejszego rozporządzenia.

W przypadku gdy wymiana informacji obejmuje przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego, państwa członkowskie przestrzegają przepisów dyrektywy 95/46/WE, a KEONA przestrzega przepisów rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

2. Właściwe organy współpracują z właściwymi organami lub innymi odnośnymi organami państw trzecich w zakresie kontroli zapewnienia jakości oraz dochodzeń dotyczących biegłych rewidentów i firm audytorskich. Na wniosek właściwego organu KEONA wnosi wkład w taką współpracę i działa na rzecz konwergencji praktyk nadzorczych z państwami trzecimi.

3. W przypadku gdy współpraca lub wymiana informacji dotyczy dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, zastosowanie ma art. 47 dyrektywy 2006/43/WE.

4. KEONA przygotowuje wytyczne dotyczące zawartości umów o współpracy i wymianie informacji, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 37

Ujawnianie informacji otrzymanych z państw trzecich

Właściwy organ państwa członkowskiego może ujawniać informacje poufne otrzymane od właściwych organów państw trzecich, o ile jest to przewidziane w umowie o współpracy, wyłącznie w przypadku, gdy uzyskał on wyraźną zgodę właściwych organów przekazujących te informacje oraz, w stosownych przypadkach, gdy informacje są ujawniane wyłącznie w celach, w związku z którymi właściwy organ udzielił swojej zgody, bądź w przypadku, gdy ujawnienie takie jest wymagane na mocy prawa unijnego lub krajowego.

Artykuł 38

Ujawnianie informacji przekazanych państwom trzecim

Właściwy organ państwa członkowskiego nakłada wymóg, aby informacje poufne przekazywane przez niego właściwemu organowi państwa trzeciego mogły być ujawniane przez ten właściwy organ stronom trzecim lub innym organom wyłącznie za uprzednią wyraźną zgodą właściwego organu przekazującego te informacje, zgodnie z jego prawem krajowym i pod warunkiem, że informacje są ujawniane wyłącznie w celach, w związku z którymi właściwy organ państwa członkowskiego udzielił swojej zgody, bądź w przypadku, gdy ujawnienie takie jest wymagane prawem unijnym lub krajowym lub jest niezbędne do celów postępowania sądowego w tym państwie trzecim.

*Artykuł 39***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, powierza się Komisji na okres 5 lat od dnia 16 czerwca 2014 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 9, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

*Artykuł 40***Przegląd i sprawozdania**

1. Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania i skuteczności systemu współpracy między właściwymi organami w ramach KEONA, o którym mowa w art. 30, w szczególności w odniesieniu do wykonywania zadań KEONA określonych w ust. 7 tego artykułu, oraz sporządza sprawozdanie na ten temat.
2. W ramach przeglądu uwzględniane są zmiany zachodzące na szczeblu międzynarodowym, w szczególności pod względem ściślejszego współdziałania z właściwymi organami z państw trzecich oraz przyczyniania się do doskonalenia mechanizmów współpracy do celów nadzoru nad biegłymi rewidentami oraz firmami audytorskimi jednostek interesu publicznego należącymi do międzynarodowych sieci audytorskich. Komisja dokonuje przeglądu do dnia 17 czerwca 2019 r.
3. Sprawozdanie przedkłada się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym. W sprawozdaniu tym uwzględnia się postępy w dziedzinie współpracy między właściwymi organami w ramach KEONA od początku funkcjonowania tych ram oraz proponuje się dalsze kroki w celu zwiększenia skuteczności współpracy między właściwymi organami państw członkowskich.
4. Do dnia 17 czerwca 2028 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 41***Przepisy przejściowe**

1. Od dnia 17 czerwca 2020 r. jednostka interesu publicznego nie udziela ani nie przedłuża zlecenia badania danemu biegłemu rewidentowi lub danej firmie audytorskiej, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ten biegły rewident lub ta firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań na rzecz tej jednostki interesu publicznego od co najmniej 20 kolejnych lat.

2. Od dnia 17 czerwca 2023 r. jednostka interesu publicznego nie udziela ani nie przedłuża zlecenia badania danemu biegłemu rewidentowi lub danej firmie audytorskiej, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ten biegły rewident lub ta firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań na rzecz tej jednostki interesu publicznego od co najmniej 11 kolejnych lat, jednak krócej niż od 20 kolejnych lat.
3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 zlecenia badania, których udzielono przed dniem 16 czerwca 2014 r., ale które wciąż obowiązują w dniu 17 czerwca 2016 r., mogą mieć nadal zastosowanie aż do zakończenia maksymalnego okresu trwania, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi lub w art. 17 ust. 2 lit. b). Zastosowanie ma art. 17 ust. 4.
4. Art. 16 ust. 3 ma zastosowanie do zleceń badania dopiero po upływie okresu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi.

Artykuł 42

Przepisy krajowe

Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie przepisy w celu zapewnienia skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 43

Uchylenie decyzji 2005/909/WE

Niniejszym uchyła się decyzję 2005/909/WE.

Artykuł 44

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 17 czerwca 2016 r.

Art. 16 ust. 6 ma jednak zastosowanie od dnia 17 czerwca 2017 r..

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 16 kwietnia 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący